

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

26 Nisan 2012 Perşembe

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

26 Nisan 2012 Perşembe

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:32

İÇİNDEKİLER

<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:32
Cüneyd DÜZYOL (Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	1:3, 17:20, 20
Haydar AKAR	Kocaeli 3, 5, 8, 13, 13:15, 16, 17, 18:19, 20, 24:25, 29:30, 3:32
Emin Sadık AYDIN (Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı)	3:4, 4:13, 16:17, 32
Atila ÇELİK (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürü)	4, 20, 21;:5, 28:31
İlhan YERLİKAYA	Konya 6
Sadık AYHAN (Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı)	8:12
Ruhsar DEMİREL	Eskişehir 15, 16
Aytuğ ATICI	Mersin 15
İdris ŞAHİN	Çankırı 20, 24, 27, 31
Mustafa Murat GENÇEL (TÜRKSAT Temsilcisi)	25:26, 31:32
Ahmet GÜNER (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdür Yardımcısı)	27
Berrin KAHRAMAN (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Temsilcisi)	28

Açılma Saati: 12.07

Kapanma Saati: 14.07

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.07

BAŞKAN : Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ : İlhan YERLİKAYA (Konya)

KÂTİP: Erdal AKSÜNGER (İzmir)

-----0-----

(Oturum, Sözçü İlhan Yerlikaya tarafından açıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Başkanımız on beş dakika geç gelecek, biz başlayalım. Arkadaşlarımız da gelmeye başladılar.

Bugünkü toplantımızda Kalkınma Bakanlığından ve Ulaştırma Bakanlığından müsteşar, genel müdür, daire başkanı arkadaşlarımız var ve her birinin kendi kurumundaki e-dönüşüm projesi ve İnternet kullanımında risklerin azaltılması ve fırsatların artırılmasıyla ilgili sunumları olacak.

Sunuşlarımız on beş-yirmi dakika içerisinde biterse daha sonra soru-cevaplar olacak çünkü süremiz sınırlı.

Önce, Kalkınma Bakanlığının sunumu var.

Cüneyt Bey, buyurun.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; öncelikle Kalkınma Bakanlığı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Kalkınma Bakanlığı olarak bize bu önemli konuda sizlere bilgi arz etme imkânını verdiğiniz için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Öncelikle ben arkadaşlarımı sizlere tanıtmak isterim.

(Kalkınma Bakanlığı bürokratlarının tanıtımı yapıldı)

Sayın Başkanım, değerli üyeler; bugün sizlere on beş-yirmi dakikalık bir sunum hazırladık. Sunumumuzda, Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesinin görevleri ve şu anda iştigal ettiği işler, E-Dönüşüm Türkiye Projesi'nde geldiğimiz nokta, bilgi toplumu göstergeleri itibarıyla Türkiye'nin durumu, sosyal dönüşüm, İnternet'in ekonomik potansiyeli konusundaki bir kısım değerlendirmelerimiz ile yenisini hazırlayacağımız bilgi toplumu stratejisinin şu anda üzerinde çalıştığımız temel unsurları konusunda bilgiler vermeye çalışacağız.

Bu sunuma geçmeden önce ben kısaca bir giriş yapmak istiyorum müsaadenizle. Bildiğiniz üzere bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, hızlı ilerlemeler toplumumuzun ekonomik ve sosyal hayatının her alanında artık kendini gittikçe güçlü olarak hissettirmeye başladı. Artık, ekonomik ve sosyal hayatta iş yapış biçimlerinde, iş dünyası başta olmak üzere -kamu sektörü ile devam edersek- yine kamu sektöründe iş yapma biçimlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemi giderek artmaya, yoğunluğu giderek artmaya başladı dolayısıyla dönüşüm kaçınılmaz oldu. Bu bağlamda, bilgi toplumuna dönüşüm, bilgi toplumunu oluşturma hedefimiz doğrultusunda bilgi ve iletişim teknolojilerini bir araç olarak kullanma yönünde bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bir girişim başlattık. 1993'lerden başlayan bu girişim 2012'ye geldiğimizde önemli

bir aşama kaydetti. Burada asıl amaç netice itibarıyla tabii ki bilgiye dayalı, bilgiyi faydaya dönüştüren bir topluma, toplumsal yapıya kavuşmak ve bu kalkınmanın sürekli hâle gelmesini sağlamak. Bunu kalkınma politikalarımızdan ayrı bir konu olarak tutmuyoruz. Bilgi toplumuna dönüşüm ve bunun gereklerini yerine getirmeyi zaten Dokuzuncu Kalkınma Planı' mızın da vizyonunun önemli bir parçası olarak biliyorsunuz ortaya koymuş idik.

Kısaca hatırlatmak gerekirse bilgi toplumuna dönüşüm vizyonumuz, bilim ve teknoloji öğretiminde, üretiminde ve yaygınlaştırılmasında odak noktası olmak öncelikle ülkemiz açısından. Bunları, bu teknolojileri kalkınma sürecimizde etkin bir araç olarak kullanmak, bilgiye dayalı karar alma süreçlerini geliştirerek daha fazla katma değer üretmek ve neticede tabii ki ülkemizin küresel rekabette daha başarılı olmasını sağlamak. Bizim ve dolayısıyla en sonunda toplumsal refahımızı üst noktaya çıkarmak, bizim, bilgi toplumunda dönüşüm stratejimizin veya vizyonumuzun temellerini oluşturuyor.

Geldiğimiz nokta itibarıyla, tabii, bunu bir sosyal dönüşüm veya toplumsal dönüşüm kalkınma hamlesi veya girişimi olarak kabul eder isek veya bir dönüşüm projesi olarak kabul eder isek bunun ekonomik ve sosyal faydaları ve ekonomik ve sosyal maliyetleri var ki, maliyet boyutu itibarıyla bu konulardan birkaçı da Komisyonumuzun temel araştırma konularından biri hâline gelmiş çok önemli bir konu.

Kabaca söylemem gerekirse bu toplumsal dönüşüm projesinin, bilgi toplumuna erişme yolundaki bu toplumsal dönüşüm projesinin ekonomik ve sosyal faydalarını kısaca ifade etmem gerekirse, özellikle bütün dünyada kabul edilen bu faydalar arasında verimlilik artışı -ki doğal olarak katma değer artışını tetikleyen bir süreç- inovasyon -inovatif yenilikçi yaklaşımları tetikleyici etkisi bilgi ve iletişim teknolojilerinin- firmaların büyümeleri üzerindeki yine bu teknolojilerin olumlu etkileri ki dünya çapında yapılan çalışmalar bilgi teknolojilerini kullanan firmaların diğer firmalara oranla yüzde 25-30 daha fazla büyüdükleri, daha hızlı büyüdükleri konusunda bir kısım bulgular elde edilmiş. Yine, ticaret hacmini artıran bir etkisi var çünkü küresel iletişimi ve ticaret ağlarını kullanma yönünde bu teknoloji bize önemli fırsatlar sağlıyor. Yeni mesleklerin oluşturulması, istihdam yaratılması anlamında bir kısım tabii ki ekonomik faydaları var. Maliyetlerin düşürülmesi, bölgesel, mekânsal konsantrasyonu azaltması yönüyle bir kısım yatırım maliyetlerinde tasarruf sağlanması ve dolayısıyla rekabet gücünün artırılması konuları gibi pozitif ekonomik etkileri parametrik bir kısım çalışmalarla dünya çapında irdelenmiş ve tespit edilmiş durumda. Sosyal tarafta ise, sosyal alanda ise -yine pozitif alanlardan bahsediyorum- özellikle küresel iletişimi artırması, fırsat eşitliğini sağlama yönünde bir araç olarak kullanılabilmesi, katılımcılık, sosyal ağlar yoluyla demokratikleşmeye katkısı, sivil toplumun kendisini ifade edebilme açısından kullanabileceği bir araç olarak ayrıca ortaya çıkıyor. Eğitim en önemli katkılarından bir tanesi, özellikle uzaktan eğitim öğrenmeyi kolaylaştırması ve bu teknolojilerin eğitime entegrasyonu vasıtasıyla toplumun ihtiyacı olan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde aslında doğru kullanıldığı takdirde önemli bir araç olarak ortaya çıkması. Yine, sağlık, enerji, vesaire, birçok alanda teknolojinin entegrasyonu aslında önemli verimlilik artışları ve kamu hizmetlerinin -daha da önemlisi- etkin olarak yürütülmesinde ve vatandaşla olan iletişimde ve işlemin kolaylaştırılmasında, bürokrasinin azaltılmasında önemli faydaları olan bir teknoloji bu bilgi ve iletişim teknolojileri. İşin maliyet tarafında ise... Tabii ki eğer bu teknolojilerin üreticisi durumunda olan bir ülke olmaz iseniz bunun önemli bir dış ayağı var;

teknoloji bağımlısı hâline gelebilirsiniz. Bu konuda çeşitli çalışmalarımız var. Bir şekilde Türkiye’de yerleşme yani FATİH Projesi başta olmak üzere Türkiye’de bu teknolojileri nasıl üretebiliriz ve kendi ihtiyacımıza uygun olarak nasıl düşük maliyetle üretebiliriz ve bunları nasıl kendi sektörlerimize, kalkınma sürecimize entegre edebiliriz bu teknolojiler konusunda? Çeşitli girişimler var ama bunu üretemediğiniz zaman, tabii, ülkemize bir maliyet olarak da, bu teknolojilere ithal bağımlılığı dolayısıyla bir bağımlılık oluşturmaya da mümkün. Bu konuda tedbir almamız gerektiği açık.

Sosyal alanda ise yine Komisyonumuzun araştırma konuları içerisinde olan şiddet, terör, pornografi ve diğer bir kısım, ailevi yaşamı, çocukları, sosyal ilişkileri etkileyebilecek bir kısım olumsuz etkileri de tabii ki bu teknolojilerin mevcut başta İnternet olmak üzere. Bu konuda dünyada çeşitli çalışmalar yapılıyor, çeşitli önlemler alınmaya çalışılıyor ama genel olarak baktığımızda konuya, bu bir toplumsal dönüşüm projesi ise faydaları ve maliyetleriyle... Ekonomik ve sosyal bağlamdaki fayda ve maliyetleri ile karşılaştırıldığında faydaları aslında genel olarak maliyetlerinden daha yüksek ve aslında gidişat bağlamında da bütün dünyanın kaçınamayacağı, süratle ilerleyen bir teknoloji bu. Ülkelerin ekonomik kalkınmasına ve refah seviyelerine önemli katkıda bulunabilecek bir teknoloji ancak bunun bir kısım yan etkilerinden toplumu korumak anlamında da tabii ki bir kısım tedbirlerin alınması gerekiyor, bu bağlamda da çeşitli çalışmalar içerisindeyiz. Önümüzdeki bilgi toplumu stratejisinde, yani 2013 başı itibarıyla başlayacak olan yeni stratejimizde bu konuları, özellikle sosyal boyutu itibarıyla bu endişeleri de giderecek bir şekilde politikalarımızı oluşturmaya başlayacağız. En azından başlamış projeleri ve politikaları devam ettirme yolunda adım atacağız.

Ben şimdilik burada bu kısa girişle bitirmek istiyorum ve Emin Sadık Bey’e müsaadenizle sunum yapmak üzere söz vermek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Genel anlamda siz anlattınız sunuma bakıyorum da... Böyle devletin tek tek projelerini anlatmanıza gerek yok.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Kısa geçebiliriz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle bir şey talep etmiyoruz zaten, öyle bir talebimiz yok. Hangi projeler var, neler yapılıyor...

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Onları bilgi amaçlı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Genel anlamda çok kısa geçerseniz...

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Tabii ki.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – BTK’yı da dinlediğimiz için burada o bilgilerin hemen hemen hepsini aldık.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; son aldığım uyarıyı dikkate alarak, yani sunumu oldukça kısa, mümkün olduğu kadar amaca hizmet eder tarzda yapmaya gayret edeceğim.

Gündemimizi paylaşmıştık. Belki bir-iki cümleyle bilgi toplumuyla ilgili politikaların belirlenmesi görevini ülkemizde hangi birim, hangi imkânlarla, kapasiteyle yürütüyor; müsaade ederseniz bir iki cümleyle bunu arz edeyim.

Kalkınma Bakanlığı içerisinde, DPT içerisinde önceden... Bilgi Toplumu Dairesi 2003 yılında kuruldu ve bir müsteşar yardımcısına doğrudan bağlı olarak çalışan bir daire. En son 2011 yılında kamuda yaşanan yeniden düzenleme ile Kalkınma Bakanlığının Kanun Hükmünde Kararnamesi'nde bize tanımlanan görev, Bakanlığımıza tanımlanan görev, bilgi toplumuna ilişkin politika, hedef ve stratejileri hazırlamak, bu alanda ilgili taraflarla koordinasyonu sağlamak ve uygulamayı etkin biçimde yönlendirmek. Dolayısıyla bilgi toplumu politikaları Kalkınma Bakanlığının sorumluluğuna verilmiş oldu 641 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle.

Biz yaklaşık 20 kişilik bir ekibiz. Farklı disiplinlerden çalışanlarımız var. Belki daha önce tabii çok sayıda sunum dinlediniz, fakat bilgi toplumuna dönüşüm...

BAŞKAN – Pardon, ben bir şey sormak istiyorum: “Bu bilgi toplumu dönüşüm süreci Kalkınma Bakanlığına verildi.” dediniz herhâlde, değil mi? Bir de Ulaştırma Bakanlığının da böyle bir şeyi var herhâlde, değil mi? Bir karmaşa olmasın. Özkan Beyler de bu işle ilgili uğraşıyorlar gibi geldi. Yanlış mı hatırlıyorum?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Politika belirleme kısmını Sayın Milletvekilim, Kalkınma Bakanlığında belirlenen politikalar çerçevesinde e-devlet altyapısıyla ilgili standartların belirlenmesi...

BAŞKAN – Türksat orada şey yapıyor...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Bakanlığımızın, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görevi orada. Bu, Bakanlığımıza bağlı bir kuruluş Türksat. Görevlendirilerek hizmeti sunan bir kurumumuz oluyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim. Strateji size ait.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Müsaadenizle ben devam edeyim.

Bilgi toplumuna dönüşümle ilgili politikalar, girişimler, buna ilişkin uygulanan stratejiler aslında yeni değil, Türkiye bu arayışlarını farklı biçimlerde yaklaşık on beş-yirmi yıldır devam ettiriyor ve şundan hiç şüphemiz yok bundan sonra da devam ettirecek. Çünkü uluslararası arenada da -Avrupa Komisyonunun yaptığı çalışmalar, Amerika Birleşik Devletleri, Uzak Doğu ülkeleri- benzer küresel ve bölgesel girişimler de mevcut. Yani ülkeler, bölgeler bilgi toplumuna dönüşüm veya bilişim teknolojilerinin sunduğu imkânlardan yararlanmayla alakalı aslında kapsamlı programlar yürütüyorlar. Türkiye'de de TUENO Raporu, Kamu-Net, vesaire gibi, 2011 yılında e-Türkiye girişimine varıncaya kadar çeşitli girişimler yürütüldü. Özellikle 2002 yılı sonunda yayımlanan Acil Eylem Planı'yla Devlet Planlama Teşkilatına verilen e-Dönüşüm Türkiye Projesi'yle birlikte biz yürüttüğümüz çalışmaları özetlemeye gayret ettik bu slaytta. Ne yapıldı? Aslında bu projenin ilanıyla Türkiye'deki bilgi toplumu çalışmaları tek bir çatı altında toplanmış oldu. Bilgi Toplumu Dairesinin kuruluşu...” İcra Kurulu” isimli, bakanlarımızdan, ilgili bürokratlardan, sivil toplumun katılımıyla oluşan bir kurul ihdas edildi ve çeşitli eylem planları hazırlandı 2003 yılından başlamak üzere. Fakat bu süreç içerisinde

belki bizim açımızdan en önemli gelişme, bilgi toplumu stratejisinin ve eylem planının hazırlanması çünkü Türkiye’de kapsamlı olarak detaylı bir çalışmayla, ilk kez 2005 yılında hazırlıkları tamamlanan ve 2006 yılında uygulanmaya başlanan bir strateji ve eylem planına sahip olmuş olduk. Daha sonra yeniden yapılanmalar oldu bu kurullarda ve en son 2011 yılında, biraz önce arz ettiğim, bakanlıklar arasındaki görevle alakalı yeniden yapılanma yaşandı.

Müsaadenizle, sizlerin talebi doğrultusunda buradaki rakamları geçiyorum, “Bu rakamlar daha önce görüldü.” diye bahsedildi fakat gelişme sağladığımız pek çok alan var, hâlâ gelişme sağlamaya ihtiyaç duyduğumuz alanlar var. Aynı şekilde, tabii, bu büyüklükler pazar büyüklüklerine de yansıyor. Nedir? Bilişim pazarının ortaya koyduğu bir büyüklük var; yaklaşık –tabii, farklı kaynaklarda farklı rakamlara rastlamak mümkün- 25 milyar dolar civarında bir bilişim sektörü büyüklüğü mevcut. Burada dikkatinizi çekmek istediğim bir husus, aslında, önümüzdeki dönemde bilgi toplumu gelişimi, bilişim sektörünün gelişimiyle alakalı ipucu verecek: Bu pazarın büyük bir kısmı Telekom hizmetlerinden oluşuyor. Özellikle gelişmiş ekonomilerde bu oran neredeyse yarı yarıya yaklaşan, yani yazılım ve hizmetlerden oluşan BT pazarıyla Telekom pazarı arasında yarı yarıya bir denge varken bu bizde biraz daha Telekom lehine doğru. Dolayısıyla bizim daha çok bilgi teknolojilerine olan talebi artırmamız, dolayısıyla bu pazarı büyütmemiz lazım ki verimlilik artışını bu yazılım ve hizmetlerden elde edebilelim.

Çarpıcı bazı rakamlar var, bunlar bilginiz dâhilindedir. Mobil geniş bant da özellikle 2009’da başlayan bir hizmet olarak ciddi artışlar yakalıyoruz. Bu, tabii, bizim Avrupa Birliğiyle kıyaslandığımızda mobil geniş bant yoğunluğumuzda da önemli katkılar sağlıyor.

Müsaade ederseniz, sunumumun bu bölümünde aslında Komisyonumuzun da ilgi alanında olan İnternet kullanımı ve toplumda bu kullanımın yansımalarıyla ilgili bazı rakamları arz etmek istiyorum. Bu rakamlar özellikle Türkiye İstatistik Kurumunun her yıl düzenli olarak yaptığı anketlere dayanıyor dolayısıyla resmî veriler. Biz de bunu bilgi toplumu istatistikleri olarak, düzenli olarak, senelik olarak yayımlıyoruz.

Kent-kır arasında ayırım olmakla birlikte Türkiye’de İnternet kullanımında aslında düzenli bir artış var. Türkiye geneline baktığımızda -bu, son üç ay içerisinde kullanımı veren bir grafik- yüzde 40 civarında bir kullanıma ulaştığımızı görüyoruz. Bir de İnternet’i kullanmış olan bireyleri dikkate alarak belirlenen bir gösterge var, onu da arz edeyim: O da yüzde 45 civarında. Yani Türkiye’de her 2 kişiden 1’si İnternet’le tanışmış durumda, İnternet’i kullanıyor. Bunun kadar belki ilginç olan bir diğer gösterge bu slaytta yer alıyor, bu da İnternet’i kullananlar arasında düzenli kullananların oranı; bu yüzde 90’lar civarında. Buradan çıkaracağımız sonuç şu: İnternet’i kullanan her 2 kişiden 1’si artık düzenli olarak kullanmaya başlıyor yani İnternet’i bir kere kullanmaya başlayan arada bir kullanmıyor, düzenli olarak bu kullanımını devam ettiriyor ve yıllar itibarıyla da bu, verilerle doğrulanıyor.

Yaş gruplarına baktığımızda... Türkiye’de İnternet’i kimler kullanıyor? Yaş itibarıyla kimler İnternet’in kullanıcısı? Tabii, beklendiği gibi aslında genç insanlar; 16-24 yaş aralığında bu oran yüzde 65’ler seviyesinde; 25-34’te biraz daha giderek düşüyor.

(Oturum Başkanlığına Necdet Ünüvar geçti)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TÜİK bunu aşağı doğru çekmiyor mu? 16-24’ten bahsediyorum.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Soruları sonra soralım dedik.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Müsaade ederseniz sonra izah edebilirim bunu.

Bir diğer önemli gösterge, İnternet’i kimler kullanıyor? Toplumdaki yansımaları nedir? sorusunun... İnternet kullanıcıları arasında eğitim durumu itibarıyla slayttaki gibi bir dağılım var; yüksekokul, fakülte veya daha üstü yani eğitilmiş insanların oldukça yüksek oranda İnternet’i kullandığını görüyoruz, kullanmayan neredeyse çok az. Fakat eğitim düzeyi düştükçe, lise, ortaokul, ilköğretim veya aşağıya, ilkokula doğru düştükçe kullanım oranlarında oldukça aşağıya doğru inmeyi gözlemliyoruz.

Kanaatimce bu da oldukça önemli bir bilgi anketlerden elde edilen. Peki, İnternet gerçekten hangi amaçla kullanılıyor? İnternet’in eğitim durumu itibarıyla, yaş itibarıyla kullanımını gözlemledik fakat kullananlar hangi amaçla kullanıyor? Ekranın karşısında hangi amaçla bulunuyorlar? İlk sırada, oldukça da yüksek bir oranla “haber, gazete, dergi okuma”, “haber indirme” diye sınıflandırılmış bir kullanım amacı var. Sonra, bu, özellikle 2011 yılında listenin üst sıralarına çıkan bir bilgi: Sağlıkla ilgili bilgi arama. Ankette karşımıza çıkan cevaplardan birisi. Bir diğeri, web siteleri aracılığıyla toplumsal veya siyasal konular ile ilgili görüşleri okuma veya bu konularda paylaşımda bulunma. Yine ona yakın bir düzey, bu da oldukça çarpıcı, buna ilişkin bazı bilgileri de hemen arz edeceğim. Sosyal gruplar, facebook, twitter gibi kullanımın da oldukça popüler olduğunu, kullanıcılar arasında kullanım amaçlarında üst sırada olduğunu görüyoruz.

Müsaade ederseniz, bir hususa dikkatinizi çekeyim. Burada, özellikle listenin biraz daha altında kalan, İnternet bankacılığı gibi, belki e-devlet kullanımı gibi, mal, hizmet alımı, satımı gibi hususlar listenin biraz daha alt sıralarında, kullanım amaçlarına baktığımızda. Biz, belki bir amaç olarak da eğer ileriye doğru bilgi toplumunun nimetlerinden gerçekten faydalanmak istiyorsak, işin sosyalleşme, eğlence, iletişim kurma tarafı elbette devam edecektir, bu kaçınılmaz fakat diğer katma değeri yüksek kullanım alanlarının da listenin üst sırasına doğru çıkmasını sağlamamız lazım ki İnternet’in sağladığı faydaları oralarda hem gerçek kişilerde hem de işletmelerde, kamu kurumlarında görebilelim.

Bunu dün araştırarak bazı İnternet kaynaklarından derlediğimiz bilgiler bu slaytta. Türkiye’nin facebook kullanımıyla alakalı oldukça ciddi bir rakam söz konusu. Verilere göre 31 milyon facebook kullanıcısı var, facebook hesabı var düzeltiyorum. Dünyada 6’ncı sırada yer alıyoruz bu rakamla. Twitter benzer şekilde 11’inci sıradayız dünyada, 7 milyon hesap var. Haftada oldukça yoğun bir kullanımı var yirmi sekiz saat gibi. Bir diğer bilgi, Türkiye’de en çok ziyaret edilen 25 siteden 15 tanesi sosyal medya içeriği sunuyor. Dolayısıyla, sosyal medya ile ilgili kullanım gerçekten ülkemizde üst sıralarda bu verilerin gösterdiği üzere.

Bir grafiği arz etmek isterim: Bu tabii metodoloji tartışması yapılabilir nasıl hesaplandığıyla ilgili fakat Türkiye’de on-line olan yani İnternet’e giren bireylerin popüler bir video paylaşım sitesi olan YouTube’a erişimi, oraya bağlanmasıyla ilgili veri. Türkiye’de on-line olan nüfusun yarısından fazlası, hele bazı noktalarda pik yapmış, çok üst rakamlara ulaşmış, önemli bir kısmı, YouTube video paylaşım sitesine erişim sağlıyor. 2010’da bir dönem var, malum bu düzenlemelerle alakalı bir dönem yaşandı, o düşme var fakat son dönemlerdeki artış dikkat çekici.

Çok özetle, Ulaştırma Bakanlığımızın sunumunda da yer alacak fakat e-Devletle ilgili belki birkaç bilgiyi çünkü bilgi toplumuna dönüşümün bizim tarafımızdan da dikkatle takip edilen önemli bir bölümü kamudaki dönüşüm. Kamu kurumlarının hizmet sunumundaki dönüşüm süreci. Bununla ilgili Türksat'ın koordinasyonunda 2008 yılı sonunda faaliyete geçen e-Devlet Kapısı var. Bugün yaklaşık 40 kurum ve 300'den fazla hizmetle faaliyetine devam ediyor. Aslında hizmet sunum projeleri kadar benimsenen birtakım yaklaşımlar oldu son dönemde. Örneğin, vatandaşlardan sadece kimlik numarasını beyan etmesi ve bunun üzerine bütün hizmet sunum sürecinin kurgulanması gibi veya adres beyanı gibi hususların ortadan kaldırılması. Bunlar mevzuata da dâhil oldu. Dolayısıyla, sadece uygulama projelerinde, teknolojiye değil, mevzuata da yansıyan, uygulamaya da yansıyan gelişmeler yaşandı. Sosyal güvenlik uygulamaları, Adalet Bakanlığının UYAP projesi, MERNİS Projesi gibi gerçekten Avrupa Birliği düzeyinde, dünya çapında önemli başarılar kazandığımızı söyleyebileceğimiz projeleri de aslında son dönemde hayata geçirdik. Fakat devam edenler de var, tabii tamamlanmış değil, bunu da bilmemiz gerekli. Mesela, gerçek kişilerde MERNİS Projesiyle yaptığımız, oluşturduğumuz altyapıyı tüzel kişiler için, işletmeler için çok önemli bir proje, Merkezî Sicil Kayıt Sistemi, MERSİS Projesiyle hayata geçirmeye çalışıyoruz. Şu anda çalışmalar devam ediyor. Oldukça önemli ve hayatımızı da yakından ilgilendiren bir diğer proje, kimlik kartı projemiz. Elektronik kimlik kartı, inşallah bir aksam olmazsa önümüzdeki seneden itibaren üç dört yıllık bir zaman diliminde dağıtılmaya başlanacak. Bu da kimlik doğrulama anlamında oldukça önemli bir altyapıyı sunacak, pek çok hizmette değişiklik meydana gelecek. Keza TAKBİS ve yine Bakanlığımızın yürüttüğü kurumlar arasındaki elektronik yazışma yani kâğıdın kurumlar arasında da dolaşımını ortadan kaldırmak ve elektronik yazışmayı kurumlar arasında hayata geçirmek üzere sürdürdüğümüz e-Yazışma Projesi gibi önemli projeler devam ediyor. Tabii, bunun bir parçası olarak da elektronik imza kullanımı Türkiye'de yaklaşık 450 bin adet nitelikli elektronik sertifika üretilmiş durumda, bunun 150 bini mobil imza için. Mobil imza da Türkiye'nin ortaya koyduğu yenilikçi çözümlerden bir tanesi.

Çok detayına girmeyeceğim, Türkiye'de kamu ne kadar bilişim projelerine kaynak tahsis ediyor? Bunlar gerçekleşme değil kaynak tahsisi, Bakanlığımız verilerinden derlenen, son on yılda yaklaşık 4 katlık bir artış söz konusu, 500 milyon TL'lerden 2 milyar küsur TL'lere ulaşmış durumda tahsis edilen kaynak.

Bunlar belki daha detaylı olarak arz edilecek. E-Devlet Kapısı kullanıcı sayısı, hizmetlerden yararlananların oranı, memnuniyet oranı gibi veriler var. Bunları müsaade ederseniz şu alttakine dikkat çekip hemen geçeceğim. Bu Avrupa Komisyonu tarafından yapılmış bir çalışma. Türkiye'de yapılan bu yatırımların dönüşümün bir parçası olarak hizmet sunumunda 20 temel hizmet için hizmet sunumunda Avrupa Birliği ortalamalarında hatta onun biraz üstünde veriler elde ediyoruz. Bu, Avrupa Komisyonu tarafından yapılan bir çalışmada ilan edilmiş durumda.

Tabii, bilgi toplumuna dönüşüm sadece kamuyla sınırlı değil, eğitim bu dönüşüm alanlarının elbette başında geliyor. FATİH Projesi, Sayın Müsteşarımız bahsetti, Türkiye'nin geleceğine dair çok önemli bir proje. Neyi değiştirecek? Yani yakın vadede evet, çocuklara tablet bilgisayar veya etkileşimli tahta verilmiş olacak, sınıflarda tesis edilmiş olacak fakat bizim bakışımızla, bilgi toplumuna dönüşüm açısından ülkenin bilişim okuryazarlığı anlamında büyük bir sıçrama sağlayacak yani Türkiye'de her iki kişiden birisi İnternet'le tanışmış iken orta vadede neredeyse belki bazı kayıplar hariç yüzde 100'e ulaşmış olacak. Türkiye'nin fiber İnternet

erişimiyle alakalı önemli bir sıçrama meydana getirecek. Belki endüstriye yansıması, elektronik içerik endüstrisi başta olmak üzere Türkiye'deki bilişim sektörünün gelişimiyle ilgili önemli bir katkı sağlayacak. Dolayısıyla, FATİH Projesi çok boyutlu, eğitim projesi elbette, başta eğitim alanı olmak üzere pek çok alana etkisi olacak.

Sayın vekillerim, bu zaman zaman basında da yer alan bir konu, Türkiye'nin uluslararası sıralamalarda, bilgi toplumuna dönüşüm sıralamalarındaki yeri konusu. Farklı kaynaklar var, biz bunları burada arz etmeye çalıştık. Türkiye, örneğin Birleşmiş Milletlerin e-Devlet Gelişmiş Endeksi'nde yaklaşık 190-200 ülke arasında 70-80'inci sıralarda sıralanıyor. Dünya Ekonomi Forumu, takip edilen endekslerden bir diğeri, burada da 50'nci, 60'ıncı sıralarda yer alıyor. Tabii, bunun detayları var, kendilerine ait oluşturdukları birtakım metodolojiler var. Onlarla ilgili çeşitli bizim eleştirilerimiz oluyor, bunu arz etmem lazım. Neye göre gerçekten bu sıralamalar belirleniyor, bununla alakalı muhatap kurumlarla çeşitli görüşmelerimiz de oluyor fakat bunlar ilan edildiği için biz de sizlerle paylaşmak istedik bir bilgi olarak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ağ hazırlık endeksiyle neyi kastediyorlar?

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYHAN – Sayın Vekilim, Network Readiness Index İngilizcesi, burada, belli başlı üç temel bileşen altında oldukça yüksek sayıda göstergiyi basın özgürlüğünden tüketici alışkanlıklarına, İnternet kullanım oranına, telekomünikasyon altyapısına, bu konudaki bürokratik sahiplenmeye vesaire çok uzun bir liste var ama üç temel bileşen altında sınıflandırma yapıyorlar. Sizlere dağıttığımız bilgi toplumu istatistikleri yayınının arkasında buna ilişkin detay bilgiler mevcut.

Müsaadenizle, devam ediyorum. Bundan sonra aslında biraz daha işi toparlamaya gayret edeceğim ve önümüzdeki döneme ilişkin bilgileri arz etmeye çalışacağım fakat bilgi toplumu stratejisinin öneminden bahsetmiştim açılıştaki, 2006-2010 döneminde uygulanan ve Türkiye'de bu anlamda ilk toplayıcı şemsiye proje olan e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin önemli çıktısı diye nitelendirdiğimiz bilgi toplumu stratejisi, 2006 yılında YPK kararıyla yürürlüğe girdi. Eylem planı var stratejinin eki olarak yürürlüğe giren. Burada 7 tane temel eksen var, detaylarına çok fazla girmek istemiyorum fakat sosyal dönüşümden işletmelerin dönüşümüne, kamu yönetimindeki dönüşüme, Telekom altyapısından IT sektörünün gelişimine kadar bilgi toplumuna bütüncül bir yaklaşımla hazırlanmış bir strateji bu ve özellikle 2006-2010 döneminde belki biraz da ihtiyaçlardan kaynaklı olarak aslında kamudaki dönüşümü önceleyen bir strateji benimsenmiş durumda. Eylem sayılarını burada tekrarlamak isterim: Örneğin, vatandaş odaklı hizmet dönüşümü ve kamu yönetiminde modernizasyon 111 eylem içerisinde yüzde 50'den fazla bir ağırlığa sahip. Dolayısıyla, 2006-2010 döneminde e-Devlette yaşadığımız başarının arkasında aslında düzenli olarak e-Devlet projelerinin takibi, bu eylemlerin, uygulama projelerinin hayata geçirilmesi konusundaki takipte yatıyor. Bu, stratejimizdeki bütüncül yaklaşımı ifade eden yani vatandaşlar, işletme ve devletin, kamu yönetiminin dönüşümü ve bunlar arasındaki etkileşimi esas alan bir yaklaşımı ifade ediyor bu slayt, stratejide biz böyle bir yaklaşım benimsedik.

Bu stratejide yani bilgi toplumu 2006-2010 dönemine ilişkin bilgi toplumu stratejisinde, sosyal dönüşüm, Komisyonumuzun da konusu olan İnternet'in etkilerini belki bizim en çok ilişkilendirebileceğimiz sosyal dönüşüm alanında bizim temel yaklaşımımız yaygınlıktı. Neyi kastediyorum yaygınlıkla? Bilişim

teknolojileri özellikle 2000'li yılların başından itibaren İnternet'in yaygınlaşmaya başladığını dikkate alırsak hem erişim imkânlarının artması hem de kullanım düzeyinin artması esas hedefti. Burada bir slogan mahiyetinde düşünebiliriz bunu, herkes için bilgi ve iletişim teknolojileri fırsatı olarak aslında biz sosyal dönüşümdeki amacı ifade etmeye gayret ettik. Buradan kastımız, yaygınlığı ve kullanımı artırmaktı. Bu arz ettiğim rakamlara da aslında yansımış durumda, İnternet kullanımındaki artışlar, tabii, burada teknolojinin payını inkâr etmemek lazım, özellikle 2002 yılından itibaren o dönemde Türk Telekom'un yaptığı çalışmalarla birlikte genişbant İnternet hızla yaygınlaşmaya başladı. Bu da tabii teknolojinin bir sonucu. Bu başlık altında, sosyal dönüşüm başlığı altında, tabii sadece erişimi incelemedik, çalışma hayatına etkilerini, eğitim ve yaşam boyu öğretimle ilişkisini kurmaya gayret ettik ve buna ilişkin stratejiler, eylemler burada yer aldı. Tabii, hâlâ üzerinde dikkatle durmamız gereken bir konu, sayısal bölünme, sayısal uçurum meselesi. Sadece kullanan-kullanmayan değil, kullananlar arasında da ikinci derece bir sayısal bölünmeden bahsediyor akademisyenler. Daha etkin kullanım, daha yaygın kullanım. Bunu gidermeye dönük hem bölgeler arası hem kadın-erkek arasındaki bu bölünmeyi giderecek tarzda önlemlerin alınması stratejide de bir hedef olarak benimsenmişti.

Burada, müsaadenizle şu tabloyu özetlemeye gayret edeyim, hepsine değinmeyeceğim. 2005 yılı verileri dikkate alınarak bir mevcut durum tespiti yapıldı ve stratejinin son yılı olan 2010 yılına ilişkin birtakım hedefler belirlendi. Örneğin, İnternet kullanıcısı bireyler için yüzde 50 civarında bir hedef tespit edilmiş stratejide, bugün baktığımız zaman aslında o orana yaklaştığımızı büyük ölçüde, yüzde 40-45'lere varan geniş tanımla dikkate aldığımızda bir kullanımın yakalandığını söyleyebiliriz. Genişbant İnternet abone yoğunluğu örneğin, özellikle son dönemde mobil genişbandın da etkisiyle aslında aşılmış durumda. Mesela, kullanım amacıyla ilgili slaytta bahsettiğim üzere, çevrimiçi alışveriş yapan bireylerin oranı, özellikle e-ticarete oldukça önemli gelişmeler var fakat hedeflenenin altında kalmış durumda. Özetle, sosyal dönüşümde temel hedef olarak ortaya koyduğumuz göstergelere baktığımızda, yakaladıklarımız var, üstüne çıktığımız göstergeler var fakat yakalayamadığımız, daha gelişme kaydetmemiz gereken alanlar bulunduğu da ortaya çıkıyor.

Peki, biz bilgi toplumu stratejisinde nereye vardık? Yani bu strateji, kamuda yürütülen çalışmalar, sektörün oyuncularının gelişimi ve sair bunların sonucunda nereye vardık? Biz şu anda, bilgi toplumu stratejisinin son değerlendirmesiyle ilgili bir çalışmayı yürütüyoruz ilgili kurumlarla birlikte. Bu, nihai rakam değil fakat Mart 2010'da yani iki sene evvel yayınlanan bir çalışmaya göre, 2009 sonu rakamlarını dikkate aldığımızda, biz stratejinin, stratejinin son yılı da dâhil olmamak üzere, yaklaşık yarısında başarı elde ettiğimizi hesaplıyoruz eylemlere bakarak, kurumların eylem bazında sağladığı ilerlemeyi dikkate alarak. Bu farklı o bahsettiğim 7 alan için dağılımı da mevcut burada fakat genel olarak yüzde 50 civarında bir başarı var 2009 sonu itibarıyla. Biz bunun geneline baktığımızda, kabaca üçte 2'lik, yüzde 60'lık, 70'lik bir başarı elde edeceğimizi öngörüyoruz. Dolayısıyla, 2006-2010 dönemindeki stratejinin nihai neticesi, eylem planı bazında yaklaşık üçte 2'lik bir başarıyla neticelenmiş olacak.

Bundan sonra, aslında arz etmek istediğim mesaj, İnternet'in –Sayın Müsteşarımız bahsetti- ülkelerin iktisadi ve sosyal gelişmeleri açısından önemini bir parça, bazı çalışmalarla, bazı örneklerle vurgulamak çünkü İnternet, evet, günlük hayatımızda belki farklı amaçlarla ki istatistiklere baktığımız zaman daha çok haber okuma, sosyal medya gibi toplumun genelinde amaçlar ön plana çıkıyor fakat biz henüz İnternet'in millî

gelirimiz üzerindeki etkisini, sosyal dönüşüm, eğitim, ve sair gibi diğer sektörlerdeki etkisini aslında tam olarak realize edemedik, bunun çok daha üstünde geri dönüşler almaya ihtiyacımız var. Örneğin, bu çeşitli kaynaklarda, çeşitli danışmanlık firmaları veya OECD'nin kaynaklarında geçen bir rakam, İnternet'i eğer başlı başına bir sektör olarak sınıflandırabiliyor olsak İnternet ekonomisinin ülkemizin millî geliri içerisinde yüzde 1 civarında, yüzde 1,2 bir paya sahip olacağını gösteriyor. Fakat bir diğer örneğe bakalım, bir gelişmiş örneğe bakalım, örneğin Birleşik Krallık'a, İngiltere'ye: 2009 yılı için hesaplanan bir değer var, yaklaşık 250-300 milyar TL civarında ve millî gelir içerisindeki payı yüzde 7,2, kaynağın hesapladığına göre. Bu genel olarak gelişmiş ekonomiler için başka kaynaklarda yüzde 3'ler civarında yer alıyor yani millî gelir içerisinde yaklaşık yüzde 3 gibi bir paya sahip olabiliyor, bilişimin bu kadar etkisi var eğer doğru kullanılırsa, doğru politikalarla desteklenebilirse. Bu bir sadece bilgi olması açısından İngiltere rakamında örneğin ulaştırma, inşaat gibi önemli sektörlerden daha büyük bu yüzde 7,2'lik oran. Dolayısıyla, eğer biz İnternet'i, bilişim sektörünü gerçekten ekonominin itici gücü hâline getirebilirsek, iktisadi gelişmenin önemli aktörlerinden birisi hâline getirebilirsek, gerçekten millî gelir içerisindeki payının da yükseldiğini görebileceğiz.

Başka veriler de var burada. Örneğin, seçilmiş birtakım ülkeler için yapılan çalışmalar var. Ortalama yüzde 3-3,5 civarında millî gelir katkısı olduğunu söylüyor. Demin bahsettim, madencilik, tarım gibi, inşaat gibi bazı sektörlerden daha büyük, oluşturulan millî gelir rakamlarından daha büyük.

Bir diğer konu, aslında son dönemde yaşanan finansal krizlerle tüm dünyanın sorunu, istihdam konusu. Bilişim sektörü ve bilişim teknolojileriyle istihdam arasındaki ilişki konusunda da eminim sizlerin bilgisi dâhilindedir, aslında çeşitli görüşler var. Bir kısmı, bilişimin otomasyon getireceği, otomasyonun da özellikle emek yoğun sektörler başta olmak üzere aslında istihdamı azaltacağı, iş kaybına neden olacağı yönünde, hem akademik literatürde hem de politika düzeyinde çalışmalar var. Fakat diğer yandan baktığımız vakit ki biz de bu yönün geliştirilmesiyle ilgili çalışmalar yürüteceğiz. Örneğin Fransa'da yapılmış bir çalışmada, son on beş yılda İnternet'in bir etkisi olarak net ve 700 bin iş yaratıldığını ortaya koyuyor bir çalışma yani kayıplar var elbette teknolojiyle birlikte fakat oluşturulan yeni meslekler, yeni yetenekler sayesinde, yeni beceriler sayesinde, yeni istihdam alanlarının da oluşturulabileceğine dair ampirik çalışmalar da mevcut. Bunlardan belki sadece kelime olarak dikkat çekebilir, yeşil meslekler oluşuyor. Malum yeşil büyüme, yeşil ekonomi gibi kavramlar da aslında son dönemde oldukça tartışılan kavramlar. Bilişim sektörünün özellikle enerji gibi, ulaştırma gibi yeşil ekonomiye dönüşümde önemli sektörler içerisinde sağlayabileceği katkılar var. Bugün enerji verimliliği konusu ki bizim için de cari açık meselesi için de önemli bir kalem, enerji verimliliğinde örneğin, "smart grids" akıllı şebekeler yoluyla kazanılabilecek faydalar olduğunu bütün dünya tartışıyor ve bu alana yönelik yatırımlar yapılıyor. Keza ulaştırma, akıllı ulaştırma sistemleriyle örneğin, burada sağlanacak tasarruflardan aslında hem örneğin yakıt tasarrufu gibi, zamandan kazanç gibi konularda özellikle ulaştırma bu örneklerden bir tanesi, verimlilik artışlarına ve tasarruf artışlarına sebep olabileceği yönünde çalışmalar da mevcut.

Son olarak aslında bu kadar hareketli bir sektörden, bu kadar dinamik bir sektörden bahsederken gelecekte İnternet aslında nelerle yüzleşecek, bu kadar önem verdiğimiz, ülkemizin gelişimi konusunda da beklentilere sahip olduğumuz İnternet'in geleceğinde neler var? Özellikle uluslararası arenada çok tartışılan

konulardan bir tanesi “bulut bilişim.” Bu, bireysel olarak belki biz şu anda bulut bilişim hizmetlerini web tabanlı mail, elektronik posta örneğinde olduğu gibi biz zaten kullanıcı olabiliriz fakat kurumsal kullanıcılar tarafında, işletmelerde, kamu yönetimlerinde, kamu kurumlarında, yapacakları yatırımlar başta olmak üzere önemli değişimler meydana getirmesi bekleniyor. Bulut bilişim, size kullandığınız bilişim kaynaklarını bir hizmet olarak sunmayı prensip ediniyor. Bu ne demek? Şöyle örnek vereyim: Siz bir işletmesiniz, bir yeni başlangıç yapan bir işletmesiniz ve İnternet üzerinden işlemlerinizi yürüteceksiniz, yatırım yapacaksınız, İnternet’i kullanmanız gerekiyor. Bunun için aslında bir defa bilişim bilgisine sahip olmanız lazım, bu altyapıyı nasıl oluşturacağınızla alakalı, bu konuya yatırım yapmanız lazım, server almanız lazım, İnternet bağlantısıyla ilgili bilgilere sahip olmanız lazım, ve sair. Hâlbuki bulut bilişim size bunu tıpkı elektrik gibi, fişe taktığınızda aldığınız bir hizmete dönüştürebilir. Örnek olması açısından biraz daha abartarak paylaşıyorum, tıpkı elektrik gibi bir hizmete dönüştürebilir bulut bilişim İnternet’i ve bilişim hizmetlerini. Bu konuyu eminim sizler de çok yakından takip ediyorsunuz, bulut bilişim dolayısıyla önemli bir gelişme alanı olarak önümüzde duruyor.

Mobil, çok önemli bir trend, akıllı cihazların özellikle yaygınlaşmasıyla birlikte hem İnternet erişimini hem de uygulamalar yoluyla, mobil uygulamalar yoluyla İnternet’in gelişimini etkileyecek önemli trendlerden birisi aslında mobil. Konuma dayalı hizmetler başta olmak üzere aslında mobil ile sağlanan İnternet’in geleceğiyle ilgili önemli bir gelişim alanı mevcut.

İnternet aslında bu teknolojik gelişmelerin yanı sıra sosyal hayatın artık ayrılmaz bir parçası hâline geldi, daha da içine girecek. Örneğin, kamu hizmetlerinin, e-Devletten bahsediyoruz, bu çok daha standart bir hizmet sunum metodu hâline gelecek bilişim teknolojileri yoluyla sunum. Elektronik sağlık hizmetleri, uzaktan bakım, teletıp gibi hizmetler artık yaygınlaşacak. Bunun diğer sektörlerdeki enerji, ulaştırma gibi örnekleri malumunuz pek çok akıllı uygulama, günlük hayatımızın içerisine daha ağırlıklı bir yere sahip olacak.

Bir diğer tartışma konusu, teknolojinin de önümüze koyduğu, aslında nesnelerin İnternet’i kavramı. Şu anda İnternet’e bağlanan insanlar mevcut önündeki cihazlar marifetiyle, bilgisayarlarıyla, tablet bilgisayarlarıyla ya da mobil cihazıyla. Nesnelerin oluşturduğu yani akılda kalması için paylaşım, evimizdeki fırının İnternet’e bağlanmasıyla, İnternet’ten herhangi bir bilgiye erişmesiyle veya ona yüklenecek yeni bir programa kavuşmasıyla, aslında günlük hayatımızdaki objeler, nesneler İnternet’e bağlı hâle gelecek. Bu hem İnternet kaynaklarıyla ilgili çeşitli sorunları beraberinde getiriyor, bir tartışma alanı bu, ama İngilizce tabiriyle “connected” yani tüm insanların, nesnelerin, cihazların, araçların birbirine bağlı olduğu bir dünyaya doğru gidiyoruz, İnternet’in geleceğinde bu oldukça önemli bir tartışma konusu.

Sayın vekillerim, son slaydım. Buraya kadar yani bilgi toplumuna dönüşüm alanında yapmaya çalıştığımız faaliyetleri, Kalkınma Bakanlığı olarak ve ülkenin genelinde kaydedilen gelişmeyi özetlemeye gayret ettim. Dünya genelinde İnternet’in geleceğiyle ve bunun sosyal alandaki yansımalarıyla ilgili bilgileri paylaşmaya çalıştım. Peki, biz önümüzdeki dönemde ne hedefliyoruz? Türkiye’nin önümüzdeki dönemde strateji seviyesinde yapmak istedikleri neler? 2006-2010 döneminde uyguladığımız, ülke olarak benimsediğimiz stratejinin dönemi sona erdi. Dolayısıyla, bu çalışmaların, bilgi toplumuna dönüşüm çalışmalarının yeni bir strateji etrafında, yeni bir strateji ekseninde tekrar çalışılması gerektiği ortada, bu kanuni bir görev olarak da Bakanlığımıza tevdi edilmiş durumda. Biz, yeni bilgi toplumu stratejimizin özellikle dünyadaki ekonomik

gelişme ve bunun bilişim destekli olarak yapılması arayışlarına da paralel bir şekilde, büyümeye, ekonomik gelişmeye, bilişim sektörünün daha da büyümesine ve özellikle istihdama nasıl katkı yapacağını vurgulayan bir strateji hazırlamayı planlıyoruz. Bunu da sadece bilgi vermesi amacıyla, hepsinin üzerinden gitmeyeceğim, 8 ana eksenle çalışmayı planlıyoruz.

Bilgi teknolojileri sektörü, tabii, bu dönüşümün itici gücü. Eğer biz yazılım ve hizmetler başta olmak üzere bu dönüşümü gerçekleştiremezsek aslında bilgi toplumuna dönüşümde o itici gücü kaybetmiş olacağız. Dolayısıyla, yerli bir atılıma ihtiyacımız var, bilişim sektörünün gerçekten bu stratejik konumunun değerlendirilmesi amacıyla yapılması gereken çalışmalar var.

Tabii, fiber teknolojisi bilgi toplumuna dönüşümde çok önemli bir gelişim ayağını oluşturuyor. Tüm dünyada aslında oldukça sıcak bir tartışma konusu, Avrupa Birliği başta olmak üzere. Fiber altyapısı yaygınlaşıyor. Bizde de abone sayılarındaki gelişimi arz etmiştim. Başlayan bir fiber aboneliği süreci var fakat önümüzdeki dönemde, FATİH Projesi'nin de aslında tetiklemesiyle, ülkemizde yoğun bir fiber erişim altyapısı tesisi ve bunun üzerine kurgulanacak hizmetlerden bahsediyor olacağız. Fiber gelişimi, genişbant altyapılarının gelişimi önemli bir çalışma alanı bizim için.

Tabii, insan kaynağı hem bilişim sektörüne hizmet edecek hem de diğer sektörlerde hizmet edecek yani kamu yönetiminde eğer bu dönüşümü anlayacak bilişimcileri biz yetiştiremezsek, bilişim algısını insan kaynağıımıza sirayet ettiremezsek, aslında bu sadece makinelerde kalan, serverlarda kalan bir değişik olacak, bu zihniyet dönüşümü nitelikli insan kaynağının, sayısal becerilerinin oluşmasıyla mümkün ancak.

Tabii, eğitim, sayısal bölünme, hâlâ ağırlığını koruyor, bir toplumsal dönüşüm ayağı olacak.

Bu 5 numaralı eksen, tahmin ediyorum Komisyonumuzun da ilgisi dâhilinde olan, aslında sosyal etkilerinin inceleneceği bir alan. Bilgi güvenliği, çok üzerinde ciddiyetle durmamız gereken bir alan. Tabii, kişisel bilgilerin korunması, mahremiyet, veri mahremiyeti gibi konular, çalışmaya ihtiyaç duyduğumuz alanların başında, tüm dünyada aslında çok önemli tartışmalar yaşanıyor bununla alakalı ve güvenli İnternet. Tabii, Sayın Müsteşarımız başlangıçta arz etti, bütün bu dönüşüm, sağladığı ekonomik ve sosyal faydalar yanında, tamamen sorunsuz, tamamen birtakım zararlı sonuçlardan irak değil. Güvenli İnternet, metotlar, elbette uygulamalar tartışılabilir, bu konuda farklı görüşler olabilir fakat hem sosyal etkilerinin dengelenmesi ve sosyal faydaları artıracak tarzda toplumun bilinçlendirilmesi başta olmak üzere üzerinde durmamız gereken alanlardan bir tanesi olarak öne çıkıyor. Tabii, diğer sektörlerdeki uygulamalara, eğitim, sağlık, enerji, ulaştırma gibi akıllı ve yenilikçi çözümlere odaklanacağız.

İnternet girişimciliği... Bugün hepimizin elektronik ticaret için ziyaret ettiği siteler aslında üç-beş sene önce var olmayan siteler. Bir girişimci akıl edip, bu konuda yatırım yapıp, finansmanı da sağlayıp oldukça hızlı şekilde büyüyen işletmeler oluşturdular. Apple, Amerikalı bir firma, malumunuz, özellikle son dönemde ortaya koyduğu cihazlarla...

BAŞKAN – Biraz hızlanabilirsek Sayın Aydın.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN –
Hemen tamamlamak üzereyim.

...600 milyar doların üstünde bir pazar değerine ulaştı. Nispeten yeni ama bunu benzer şekilde yeni İnternet girişimleri için bizler de oluşturabiliriz, en azından bu iklimin oluşturulmasına ihtiyaç var.

Bir de e-devlet var tabii. Süreç hâlen devam ediyor, biz bu konuda çalışmalar yapıyoruz.

Çok teşekkür ederim

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydın, çok teşekkür ediyoruz.

Ben dış problemimden dolayı geç kaldım dolayısıyla başını kaçırdım sonra da çok fazla müdahil olmadım.

Arzu ederseniz Ulaştırma Bakanlığını da dinleyelim...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dinlemeyelim...

BAŞKAN – Sonra gidecek misiniz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – KİT Komisyonundayım, çıktım, geldim özellikle.

BAŞKAN – Öyle mi, tamam.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kalkınma Bakanlığını bitirelim, ondan sonra...

BAŞKAN – Sayın Aydın, biraz otobanda kara yolu hızında şey yaptı; Ulaştırma Bakanlığında hava yolu hızında isteyeceğiz.

Buyurun, birkaç tane şeyi sorarım o zaman.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Önce teşekkür ediyorum, güzel bir sunumdu. Tabii, Ekonomi Bakanlığına... Kalkınma ve ekonomi mi, kalkınma mı? Karıştı her şey de...

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Kalkınma Bakanlığı.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Kalkınma, Kalkınma Bakanlığına direkt bağlı olunca bu işler bütün şeyi de siz üstlenmiş oldunuz, Türkiye’deki -İnternet demeyeceğim- bilgi teknolojilerinin gelişimini üstlenmiş oldunuz.

Aslında konuları anlatırken araya girsek çok daha kaliteli ve güzel bir tartışma ortamı olurdu ama konular geçtikçe biraz önemi kayboluyor gibi veya soruları tam anlamıyla soramıyoruz. Bütün sunumlar da 16-24 yaşından başlıyor bilgi teknolojileriyle ilgili veya İnternet kullanımıyla ilgili sunumlar. Tabii, siz de bunu kullandığınız için -belki de sizin şeyiniz değil bu, TÜİK’ten aldığınız veriler- niye 16-24’le başlıyor diye bir soru sormak istiyorum çünkü bizim bu İnternet Komisyonundaki amaçlarımızdan biri, bilişim teknolojilerinin yanında İnternet’in zararlı yayınlarının engellenmesi, faydalı taraflarının öne çıkarılması -başlığı tümüyle okumuyorum- ama gelen sunumların tümünde de ve istatistiksel bilgilerde de İnternet kullanımları 16-24’ten başlatılıyor, bize de çok feedback vermiyor; bir tanesi bu. Eğer bilginiz varsa, bu konuda bizi aydınlatırsanız memnun olurum.

İkincisi, bizim bu Komisyonu toplamaktaki asıl amacımız -araştırma önergelerinde- yine İnternet kullanımıydı ama İnternet’in kullanım oranlarına ve hangi amaçlarla kullanıldığına baktığımızda TÜİK verilerinde çocuk pornografisi veya zararlı yayınlarla ilgili bir şey göremiyoruz, yine sizin sunumlarınızda. Bizi en çok ilgilendiren konulardan bir tanesi de buydu aslında. Neresindeyiz bu işin?

Bir de İnternet kullanımına baktığımızda, kullanıcılar arasında eğitilmiş kesimin kullanıcılarının çok yüksek olduğu şeklinde bir şey çıkıyor, bu da biraz o tezi öldürüyor yani “Çocuklar çok fazla bu işe meyilli, eğilimli; aileler İnternet kullanımını bilmiyor.” olayı biraz uzaklaştırıyor, bunlar var.

Bir de mesela istatistiksel rakamlarda -çok az verdiniz bir kısmını, dünyadaki yerimizi gösterdiniz şöyle bir ucundan- mesela dediniz ki: “On yılda bizdeki bu şeye ayrılan yatırım 4 kat arttı.” İngiltere’de on yılda ne kadar arttı? Fransa’da ne kadar arttı veya ne kadardır bu yatırım miktarı? Bunlarla ilgili hiç bilgi vermiyorsunuz. Niye bu bilgiler verilmiyor? Yani biz neresindeyiz? Daha iyi analiz edebilmek için söylüyorum.

Müştaş Yardımcımızın söylediği, İnternet’in ekonomik potansiyeli ile ilgili olarak donanımın burada geliştirilmesinin özellikle FATİH Projesi’ne bir ufuk açacağından bahsediyor. Hangi donanımı burada üretmeyi planlıyorsunuz? Kalkınma Bakanlığı olarak nasıl bir ARGE çalışmanız var? Bu iş için ARGE’ye ne kadar pay ayırıyorsunuz? Veya Apple, -örnek verdiniz- işte Google, IBM, ne kadar bu iş için ARGE’ye miktar ayırıyor? Bunları netleştirsek daha net olur. Şimdi, konuştuğumuz mikrofonlar, önünüzdeki bilgisayar, laptop, gene Müştüş Yardımcısının önündeki iPad, projeksiyon cihazı, bakın markalarına lütfen, telefonlar... Bir tane teknolojimiz yok. Geliştirilmesin demiyorum ama hayalcilik yapmayalım diyorum, yani sanal ortamda yaşamayalım diyorum. Bunu yaparsak böyle 4 kat artmayla falan bu işler olmaz. Eğer siz bir LCD ekran üretim ARGE merkezini kurmazsanız ve bu iş için bir Apple kadar -Apple bunu üretmiyor ama- veya bir bilgisayar teknolojisi üreten şirket kadar siz buna ARGE kaynağı ayırmazsanız bunların hepsi hayal olur, birbirimizi kandırmış oluruz.

İkincisi, başka bir önerim var, belki bunu bakanlarınıza ya da Başbakan’a ulaştırırsınız: Çocukların herbirine bir iPad, Türkiye’de üretmeyi planladığınız yani montajını yapmayı planladığınız iPad vereceğinize her eve bir bilgisayar vererseniz çok daha kaliteli olur diye düşünüyorum, hem bütün haneyi bilgisayarla buluşturmuş oluruz.

Yine, FATİH Projesi’ndeki en büyük yanlışlarınızdan bir tanesini söyleyeyim ben size: Türk Telekom’a fiber altyapısının yaptırılması. Türk Telekom, adında “Türk” olduğundan Türk şirketi değil. Türkiye’de bu işi yapan, fiber işlerini yapan, yani altyapı işlerini yapan diğer şirketler de var. Tabii, bunların hane halkına getireceği rakam yıllık 1,3 milyar dolar, Türk Telekom’a kazandıracağı para. Bunu da nasıl hesapladığımı söyleyebilirim, hiç problem değil. Artı, bir de 3G koymadığınız için, geniş bant koymadığınız için iPad’lerinize, vatandaşlar bunu her ortamda kullanamayacak. Mutlaka bir İnternet ağının olduğu bir ev ortamında, bir “AVM” dediğimiz işte alışveriş merkezlerinde ya da okul ortamında kullanmak zorunda kalacaklar.

Tabii, dezavantajları avantajlarından çok daha fazla, hem bunun sosyal tarafı da var çünkü buraya gelen hocalarımız bunun sosyal taraflarını da açıkladılar. Ben en basitinden şunu söyleyeceğim: Çocukların birbirine temasını engelleyecek bu proje, bunu da bu arada antreparantez belirtmek isterim.

Çok karamsar tablo da çizmek istemiyorum ama gerçekten Türkiye’de -Kalkınma Bakanlığına özellikle söylüyorum- İnternet’i veya bilgisayar kullanımını geliştirmek istiyorsanız bunu daha başka tekniklerle yapabilirsiniz, daha başka yöntemlerle yapabilirsiniz. 20 milyar dolar Türkiye’nin parasına yazıktır, bunu ARGE için harcarsanız Türkiye bu konuda kendini geliştirebilir. Bir de kendinize böyle bir sektör bulun,

yani “Biz bilgisayar teknolojisini geliştireceğiz.” dersiniz bunu yapamazsınız. Bunun bir parçasından, bir component’inden yola çıkarak “Türkiye dünyada bu konuda önder olacak.” deyin. Nasıl Apple geliştiriyorsa, ne bileyim RAM teknolojisini farklı bir ülke geliştiriyorsa, LCD ekran projesini başka bir ülke ARGE’siyle geliştiriyor ve bunu dünya pazarına pazarlıyorsa biz de bir tarafından tutalım, yeter ki bir tarafından tutalım ve dünyaya pazarlayalım bu işi. Sadece kendimiz için üretirsek aynı Ericsson 388’ler gibi üç gün sonra çöpe atarız hepsini.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir nevi sunum gibi oldu Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Sunum oldu ama arada önerilerim de oldu.

BAŞKAN – Olsun.

Birkaç tane daha sual var belki, benzer sualler olabilir, onları da hemen alalım.

Sayın Demirel...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben sunumunuzun sonlarına doğru geldiğim için belki hızlıca baktığımdan ben anlayamadım ama... 2012-2016’yı içeren bir beş yıllık çalışma planınızı gördüm sanki, sunum metninde vardı, ben geldiğimde o sayfa geçilmişti, doğru gördüm herhâlde. 2012-2016’yı kapsayan beş yıllık bir çalışma planınız var. Şimdi, bilgi teknolojilerinin beş yıl içinde nereden nereye gelebileceğini gördük. Bir şeyiniz var orada, çalıştığınız sonucunda da var, öyle bir çalışma öngörmüşsünüz. Beş yıl önce “iPad” diye bir şey bilmiyorduk, beş yıl önce hepimiz dizüstü bilgisayar sahibi olmak istiyorduk. Kalkınmadan sorumlu bir Bakanlık olarak planlarınızı neden beş yıl üzerine yapıyorsunuz? Kaldı ki bilgi teknolojileri sunumunuzda bu tür bir şey var. Bir, onu öğrenmek istiyorum. Beş yıl bu tür işler için çok çok uzun bir süre değil mi?

“Güvenli İnternet” sözünü kamudan gelen herkesten duyuyoruz. Güvenli İnternet mi, erişim güvenliği mi; bu konudaki nüans sizin için ne anlam ifade ediyor Bakanlık olarak?

Bir de bu geniş bant, fiber altyapı konusu ve FATİH Projesi’nin bunu hızlandıracağını söylediniz. Kalkınma Bakanlığı olarak bu konuda ayırdığınız bir fon, bir çalışmanız var mı? Çünkü bunun aslında Ulaştırma Bakanlığındaki bir havuzdan yapılacağını hepimiz biliyoruz; Millî Eğitim Bakanlığının da değil de, Sizin Kalkınma Bakanlığı olarak bu konuda özel bir fonunuz var mı? Ama bu beş yıllık kalkınma planı geleneğinden gelen, sanıyorum, o “beş yıl” ifadenizin... Ben özellikle bilgi teknolojileri konusunda neden beş yılı hedef aldığınızı duysam sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, geçen toplantılarımızda toplantımızın bir bitiş saati olmasını rica etmiştim ama hâlâ onu hayata geçiremedik ve bir saat gibi bir şey düşünmüştük. Mesela, saat on iki olunca ben saat bire randevu verdim, şimdi gitmek zorundayım, çok önemli bir sunumu kaçıracağım. Herkes de uygun görmüştü, bunu hayata geçirebilirsek sevinirim.

BAŞKAN – Peki, başka sual yok herhâlde.

Kısa ve net cevaplar istiyorum Sayın Aydın veya Sayın Düzyol çünkü bir sunumumuz daha var.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Teşekkür ederim.

Neden 16-24 yaş arası? Sayın Vekilim, TÜİK aslında burada Eurostat'ın, özellikle yakın çalıştığı Eurostat'ın sınıflandırmasını esas alıyor. 16'dan başlatmalarının sebebi Eurostat'ta böyle bir yaklaşımın benimsenmiş olması TÜİK için.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz de merak ediyoruz sonuçta.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Şimdi, ODTÜ'den ve Bilkent'ten gelen hocalara da sorduk biz: Niye böyle bir kriter var ve biz de bu... Mesela, RTÜK, artık, biliyorsunuz, evlere recorder dağıtacak çocuklardan şey almak için... Mesela sizde de yok çünkü siz “Bunu aldım, koydum.” diyemezsiniz, siz bu işin projesini geliştiren insanlarsınız. Hani bize net o rakamın sebebini izah edebilirsiniz... Sonrası için de olabilir yani biz yalnızca bunu öğrenmek arzusuyla soruyoruz. Şu anda bilmemeniz çok anlaşılabilir bir şey ama, sonrasında bir bilgi vererseniz, onlara da veremedi çünkü onun cevabını.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Peki.

Sadece şunu paylaşayım: Özellikle çocukların kullanımıyla ilgili daha dar kapsamlı, TÜİK tarafından değil ama başka çalışmalar, ben en azından sunumlarda ve sair gördüğümü hatırlıyorum. “Çocuklar ne kullanıyor? Kaç saat kullanıyor.” gibi başka daha dar kapsamlı çalışmalar var, bazı akademisyenler yapabiliyor bunları. Ama genel anlamda resmî rakama bürünen yok Sayın Vekilim.

Kullanım amaçları arasında zararlı içeriklerle ilgili bir soru... Kullanım amacı arasında bu neden yer almıyor?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Yer almıyor.” demedim. Sanki böyle bir ihtiyaç yokmuş gibi, hiç kimse kullanmıyormuş gibi... Bizim aileler genelde “Pornografik bir siteye girdim.” demez. Eğer bunu arkada bir cihazla tespit etmiyorsam ve gelip evde hani soruyorsam “Hangi sitelere giriyorsun?” diye, söylemez bunu zaten.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Bu aynen belirttiğiniz gibi, yani teknik bir tespit değil. Anketlerde hane halkına yöneltilen bir soruyla belirli olduğu için böyle bir cevap de gelmesi pek muhtemel değil, o yüzden sonuçlar arasında da yok.

Eğitilmişler yüksek... Dediğim gibi -sayıları da daha sonra arz edebilirim- oldukça geniş bir kitleye uygulanıyor bu TÜİK'in yaptığı hane halkıyla ilgili anketler, dolayısıyla orada genele ilişkin, Türkiye'ye ilişkin bir resim ortaya çıkıyor. 16-24 yaş içerisinde bir eğitim ilişkisi -zannediyorum sorunuz buydu- yani 16-24 yaş arasındaki eğitim düzeyine göre kullanım; o detaya biz sahip değiliz, TÜİK bunu yayınlamıyor açıkçası, sadece genel kırılımları veriyor yaş ve eğitim açısından. O bilgi maalesef yayınlanan veriler arasında değil.

Bir hususu tavrız etmek gerekir belki: Benim arz ettiğim, “4 kat arttı.” dediğim rakam -malumunuz, Kalkınma Bakanlığı yatırım projelerine kaynak tahsisı gerçekleşiyor her yıl yayınlanan yatırım programı marifetiyle- oradaki rakam Kalkınma Bakanlığı tarafından tahsis edilen, merkezî kurumlara tahsis edilen yatırım ödeneklerinin bir göstergesi. Dolayısıyla Türkiye'deki sektör gelişimi ile ilgili sadece bir gösterge bu tahsis rakamı. Özellikle son dönemde FATİH Projesi'ne ayrılan, yatırım programında yer alan kaynakların artışı

ve önemli bazı diğer projelerin girmesiyle bu rakamlar özellikle 2 milyar TL'nin üzerine geçmiş durumda. Sorunuzdan anlayabildiğim...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam o var. Bir de şeyi sormak istiyorum: Yeni teşvik yasası çıktı, işte altı bölgeye ayrıldı. Bu bölgeler içerisinde bu teknoloji geliştirmeye ilgili teşvik içerisinde özel bir şey var mı? Konunun kapsamını da çok bilmiyorum ama...

BAŞKAN – Yani “stratejik yatırım” diye o kavramın içerisinde var mı?

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Stratejik yatırımlar içerisinde Sayın Vekilim, hangi yörede olursa olsun, Türkiye genelinde hangi ilde olursa olsun 50 milyon doları aşan ve yüzde 40 katma değer getiren her alanda özel teşvikler var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunun için özel bir şey var mı?

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Bunun içinde teknoloji bir alan.

BAŞKAN – Rakam var yani sektör anlamında değil de.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Burada, Türkiye’de üretilmesinin o işin teknoloji ediniminin sağlanması yönündeki endişeden dolayı yani Türkiye’de bu işin üretilmesi bağlamında.

BAŞKAN – Bu arada suallere sizin vereceğiniz cevap varsa Sayın Düzyol...

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Olur. Arkadaşım bitirsin, ben bu FATİH Projesi’yle ilgili...

BAŞKAN – Bitmedi mi?

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Birkaç teknik unsur var, müsaadenizle...

BAŞKAN – Hızlı hızlı... Bir sunumumuz daha var çünkü.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Peki.

Güvenli İnternet-erişim güvenliği arasındaki fark; erişim güvenliği veya bilgi güvenliği -belki o da bir parçası- daha çok teknik konuları içeren, fiziksel güvenlik başta olmak üzere network güvenliği gibi alt bileşenleri olan bir kavram. Güvenli İnternet, İngilizce tabiriyle “Safer Use Of İnternet” ise daha çok içerik, içeriğe erişim ve bununla ilgili düzenlemeleri kapsıyor. Arada böyle bir ayrım var.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Düzyol...

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; bu FATİH Projesi’yle ilgili bir kısım değerlendirmeleriniz oldu. Şöyle değerlendirme yapabilirim: FATİH Projesi, Hükûmetimizin özellikle önem verdiği, teknolojinin müfredata, eğitim sistemine entegrasyonu ile ilgili bir proje. Amaç, temel amaç burada bu bilgi teknolojilerini elde etmek değil; temel amaç eğitim sistemimizi yapılandırmak, kalitenin artırılmasını sağlamak, gerek öğretmenlerimizin gerek öğrencilerimizin gerekse bu yolla velilerimizin teknoloji kullanımını yaygınlaştırmak ve bir araç olarak bilgi ve iletişim teknolojisini eğitimin hizmetine sunmak. Burada esas olan, tabii ki eğitim sisteminin kendisi,

entegrasyonu, oradaki pedagojik hususlar ve bizim nasıl bir nitelikli insan gücüne sahip olmamız gerektiği konusundaki amaçlarımız. Gerekli insan gücünü yetiştirme anlamında bir araç olarak nasıl teknolojiyi kullanabiliriz diye düşünüyoruz.

Burada özellikle iPad veya bilgisayar meselesi konusu epey tartışılmış vaziyette. Biz ülkelere çeşitli ziyaretler de yaptık. Bizden önce bu işlere başlayan, eğitimin içerisine, müfredata ve sisteme bu teknolojiyi sokan, entegre etmeye çalışan... Ki PISA sonuçlarında önemli derecede yüksek, birinci, ikinci derecede bulunan Singapur gibi küçük ülkeler de dâhil olmak üzere çok ülke gezildi, bakıldı. iPad'den önce tabii ki laptoplarla, notebook'larla başlamışlar bu işlere, fakat bir dönüşüm var. Bu son teknolojiyi kullanabilirsiniz veya kullanmazsınız. Buradaki tercih, Hükümetimizin tercihi bu son teknolojinin bir şekilde entegre edilmesi yönünde oldu. Çeşitli tartışmalar var yani "Bilgisayar verirse bu daha mı etkin kullanılır çocuklar açısından, yoksa iPad mi daha etkili olur?" iPad'in başka avantajları var "iPad türü" diyeyim, tabletlerin, "iPad" demeyeyim- tabletlerin farklı avantajları, dezavantajları var, bilgisayarın da farklı özellikleri var. Buradaki seçim şu anda tablet üzerinde gidiyor fakat buna bir kısım klavye, vesaire, çeşitli entegrasyonlarla, hardware entegrasyonu ile bunu farklı amaçlarla da kullanmak, farklı cihazlarla beraber kullanmak da mümkün. Burada asıl amaç bu eğitim amacının dışında, tabii, büyük bir proje. Bunun endüstriye, ilgili sektöre çok büyük etkileri olacak gerek yazılım tarafı itibarıyla ve hizmetler tarafları itibarıyla gerekse üretim tarafı itibarıyla. Özellikle üretim tarafını öncelikli olarak benimsedik ve üretim tarafında acaba ne yapabiliriz Türkiye'de? Çünkü bu önemli bir dış alım anlamına gelir eğer biz bunu Türkiye'de üretemezsek. Onun için bir komisyon oluşturuldu, FATİH Komisyonu. Amacı tek şu: Türkiye'de bu teknolojiyi nasıl üretebiliriz? Belli parçaları nasıl şey yapabiliriz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir şeyiniz var mı yani "şunu üretebiliriz" diye bir fikriniz var mı?

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Tabii, tabii. Biz komisyon olarak bir istem kâğıdı, beklentiler kâğıdı hazırladık, bunu İnternet'te yayınladık. Bütün firmalara, dünya firmalarına, yerli firmalara açtık bunu. "Şunları, şunları istiyoruz. Türkiye'de belli component'lerin üretilmesini istiyoruz." dedik ve yaklaşık 35 tane firma tek tek geldi, anlattı neler yapabiliriz Türkiye'de diye. Biz yerli bir montajdan yana değiliz, yerli montaj istemiyoruz. Bunun bir şekilde Türkiye'de kritik parçaların üretilmesini talep ediyoruz ve bunu üretebilecek bir kısım girişimlerin olabileceğini gördük. Burada, tabii, iş yüzde 10'lardan, 15'lerden başlıyor yerli katma değer ya da yerli üretim oranı, yüzde 55'lere, 60'lara kadar uzanabiliyor Türkiye'de üretilebilecek kısım. Tabii ki bunun içinde çipi var, efendim, RAM'i var, vesaire var, bir sürü parçaları var; bunları milyonlarca adet, yani yüz milyonlarca da üretmek gerekiyor ki bunlar Çin'de, şurada, burada üretiliyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu Kalkınma Bakanlığınız olduğu için soracağım: En iyi yerli otomobil üretiyoruz ya yerli otomobil; Türk otomobilinden bahsetmiyorum, yerli otomobilden. Yüzde kaç Türkiye'deki yerli payı, malzeme payı?

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Yüzde 60 civarında diye biliyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Son zamanlarda yüzde 65'e çıktı.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kaç yıl sonra?

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Vakit geçti, doğru söylüyorsunuz. Yalnız şu var, bir yerden başlamak lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başlamak lazım ama ben bir şey söyledim: Bakın, “Üretmeyin.” demedik, “Üretilmesin.” demedik Türkiye’de. Bir component’ini seçelim, dünyada biz üretim sadece bunu, o zaman yakalarız teknolojiyi ve şeyi...

BAŞKAN – “Biz” derken yabancı bir şey olmadan, yatırımcı olmadan mı yapalım diyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, bizim markamız olsun diyorum, yani IBM gibi, işte ne bileyim “Apple” gibi, “Epson” gibi... Yani bir konuda uzmanlaşalım diyorum.

BAŞKAN – Ama affedersiniz, bu sadece kamunun işi değil ki...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Değil, katılıyorum...

BAŞKAN – ...özel sektör, üniversiteler, bunların hepsi...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İşte bunu Kalkınma Bakanlığı yapacak, stratejik planda yapacak bunu.

BAŞKAN – Doğru.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Niye Sanayi Bakanı “yerli otomobil” diyor. Biz o kadar otomobil üretiyoruz, bütün markaları üretiyoruz Türkiye’de. İhraç ediyoruz bunları ama ithal ettiğimiz daha fazla.

BAŞKAN – Peki.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Son olarak şöyle toparlayabilirsem müsaade ederseniz.

Dünyada “yüzde yüz yerli”, “ulusal üretim” diye bir şey maalesef yok. Mutlaka belli parçalar, belli şeyler... Apple iPad’e de bakarsanız bugün, üretimi orada, burada yapıyor. Marka oradaki esas, know-how.

Bizim amacımız burada özellikle batarya, efendim arkadaki back light unit, o ekran, ekranın bir parçası, bir kısım kritik işlerin -ki bu toplamda yüzde 60’ı oluşturuyor, o kritik işler- onların önemli bir kısmını burada üretebilir miyiz? Bunların üretilmesi konusunda gerek yerli konsorsiyumlar -yani yerli artı yabancı konsorsiyumlar- gerekse yerliler arasında yapılan Arçelik, Vestel gibi -ki akıllı tahtada gördünüz durumu, şu anda linkte konsorsiyum hâlinde başvuracaklar anladığım kadarıyla- bunların yerli üretimi konusunda önemli bir ışık doğdu. Bu ihale sonucundaki asıl amaç biliyorsunuz -İhale Kanunu kapsamında ayrı bir sistemle yapılacak- yerileştirme, tek amacı bu. Yerlilik oranları koyacağız yıllar itibarıyla ve 2014, 2015 yılına kadar bu üretimlerin önemli bir kısmının Türkiye’de yapılması ve şu, şu, şu yerlilik hedeflerine ulaşılması konusunda firmalar taahhütte bulunacaklar ve bunların teknolojilerinin Türkiye’ye getirilmesi ve özellikle ARGE’leriyle beraber çünkü ARGE merkezlerinin açılması belki bir koşul hâline getirilecek.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Üretemezsen ARGE’ini yapmazsın, üç yıl sonra senin yaptığın bu işlerin hepsi çöpe gider, bu kadar para yazık olur.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Fakat şunu da son olarak ifade etmeme müsaade edin.

BAŞKAN – Lütfen, buyurun.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Şöyle bir düşünceleri de o firmaların ki bu doğru bir düşünce: Yalnızca Türkiye’deki 11 milyon tablet veya 600 bin akıllı tahta pazarı değil ilgilendikleri. Türkiye’nin bu anlamda bölgeye hizmet verebilecek bir bilişim üssü hâline getirilmesi konusunda esas çalışıyorlar, yoksa bu talep tabii ki bir müddet sürecek ama, eğer teknolojiyi yakalayamazsanız ve dünya çapında global pazara hizmet edemezseniz tabii ki bunun bir anlamı olmaz ama bu yönde bir olumlu ışık var, onu ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Ama tabii oradan başlamadan da sizin söylediğiniz noktaya gelmek biraz zor yani neredeyse mümkün değil.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Aslında kendi ağzıyla da çok net ifade ediyor. Yüzde 65’e gelmişse katkısı otomobilde bu azımsanacak bir şey değil yani.

BAŞKAN – Sayın Aydın ve Sayın Düzyol’a çok teşekkür ediyoruz. Verimli bir tartışma oldu.

Şimdi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü yetkililerinden bir sunum alacağız.

Sayın Çelik, kim sunum yapacak?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATILA ÇELİK – Sayın Başkanım, sunumu genel olarak ben yapacağım ama malumlarınız olduğu üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını çok sayıda kurumların birleştiği bir bakanlık olarak düşünüyoruz. O nedenle, Bakanlığımızdaki uygulama esaslarına yönelik birimler kendi sunumlarını ayrı ayrı yapacak ama ben haberleşme konusunda ve Bakanlığımızın bu konudaki politikalarını arz etmek istiyorum.

BAŞKAN - Çok özür diliyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Müsteşarımız kalkmadan bir soru sorayım.

BAŞKAN – Kalkmayacak, burada olacak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben bu soruyu Ulaştırma Bakanlığına da soracağım da.

Böyle, bilgi teknolojilerinin dağınık dağınık bakanlıklar altında yönetilmesi mi doğrudur, yoksa bir pota altında toplanıp yönetilmesi mi daha doğrudur? Stratejik bir soru ama siyasal olarak düşünmeyin bunu. Gerçekten Türkiye’deki bilgi teknolojilerinin gelişimi için önemli bir soru bu.

KALKINMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CÜNEYD DÜZYOL – Sayın Vekilim, doğru bir konu. Türkiye’de politika düzleminde genel koordinasyon Kalkınma Bakanlığı, eski adıyla Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılıyor. Bu 2002’den beri bu şekilde, burada bir sıkıntı yok. Fakat özellikle bu e-devlet projelerinde biz tabii ki bu koordinasyon görevine başladık, belli bir noktaya geldi. Şimdi, özellikle işin uygulama boyutu itibarıyla bu işin birlikte çalışabilirlik esasları, bunların işte kurumlar arasındaki entegrasyonu, artı, uygulama düzeyinde çıkan sorunların halledilmesi konusunda, işin hızlandırılması bağlamında son KHK’larla Ulaştırma Bakanlığımıza da bu anlamda bir görev verildi. Biz aslında birlikte çalışıyoruz fakat politika düzlemiyle uygulama düzlemi arasındaki o farklılığı, seviyelendirmeyi biz kendi aramızda sağlıyoruz. Burada sıkıntı olduğunu düşünmüyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Genel Müdürümüze söz vereceğim ama aslında biz Haberleşme Genel Müdürlüğünü çağırırken şöyle de bir şey oldu yani bire bir görüşmediğimiz için... Arkadaşlar görüştüler. Başbakanlık e-devletle ilgili -Sayın Akar'ın ifadesinden hareketle de söylüyorum- koordinasyonunu yapıyordu ama geçen yıl herhâlde Haberleşme Genel Müdürlüğüne geçmiş değil mi e-devletle ilgili koordinasyon görevi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Başkanım, aslında e-devlet uygulamalarına yönelik görev Sayın Başbakanlığımızın 2006 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla Ulaştırma Bakanlığına verildi. Ulaştırma Bakanlığımız da bu görevi bağlı bir kuruluşumuz olan TÜRKSAT'a tevdi etti. Kamu kurum ve kuruluşları üretmiş oldukları hizmetleri bir kapıdan, e-devlet kapısından yürütme yetkisini de TÜRKSAT'a verdi. Ancak 2011 yılının Kasım ayında 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Bakanlığımıza verilen bir görev de şu: Kalkınma Bakanlığımızın belirleyeceği politikalar çerçevesinde ülkede uygulanacak e-devlet altyapı hizmetlerinin harmonizasyonu, yeknesaklığı, tek düzey yapılması görevi Ulaştırma, Denizcilik ve Habercilik Bakanlığına verildi, bu konudaki politika belirleme Kalkınma Bakanlığımıza verildi. Dolayısıyla biz burada Bakanlık olarak kamu kurum ve kuruluşlarının e-devlet altyapısıyla ilgili herkesi ayrı ayrı standart yerine tek bir standart, tek bir yatırım şeklinde düşünerek buna ilişkin bir görev aldık 2011 yılının son ayında çıkan Kanun Hükmünde Kararname'yle. Bu konuyla ilgili belirlenen politikalar çerçevesinde “ikincil mevzuat” dediğimiz yönetmelik çalışmalarımızın son aşamasına geldik, getirdik. Bu yönetmelik aşamasında da bütün kamu kurum ve kuruluşlarımızın da görüşlerini alacağız.

BAKAN – Peki.

O zaman sunuma başlayalım ama bakın biz 10 kişiyle başladık, şu anda 7 tane milletvekilimiz var. Ne kadar seri olursa o kadar çok milletvekilimiz dinleyebilir ama süre uzadıkça... Milletvekillerimizin her birinin ayrı ayrı ilgi alanları, faaliyet alanları var. O yüzden biraz seri gidebilirsek, çok özür diliyorum. Genel Kurul da saat ikide başlıyor, bir de Suriye ile ilgili bir bilgilendirme toplantısı var Sayın Dışişleri Bakanımızın.

Buyurun efendim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sunumlar da bize geldi, onun için rahatlıkla seri gidebilirsiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Peki.

Sayın Başkanım, ben de Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı arkadaşımızın vermiş olduğu telekomünikasyon sektöründeki büyüklükler ve istatistiki konulara girmeyeceğim, kendileri zaten detaylı bir şekilde verdi. Ben sizlere bilgi toplumuna ilişkin belirlenen politika, hedef ve stratejiler çerçevesinde e-dönüşüm, Bakanlığımızın uygulamaya yönelik faaliyetlerini kısaca arz edeyim çünkü aslında bu konuda çok konuşulacak konular var ama zamanın darlığı bizim çoğu konuya değinmemize engel teşkil ediyor anlaşılan.

Sayın Başkanım, şunu belirtmeden geçemeyeceğim: E-dönüşüm için belirlenen ilke ve kriterlerimiz var, bunları müsaadelerinizle belirtmek istiyorum. Bir kere e-dönüşümdeki ilkelerimizin birinci önceliği,

kullanıcı-vatandaş odaklı uygulamaların öncelikle gerçekleştirilmesi gerekiyor. Belirlenmiş standartlara uygun ürün ve hizmetlerin alınması, mükerrer ve birbiriyle örtüşen yatırımlardan kaçınılması, ki -az önce- kanun hükmünde kararnameyle Bakanlığımıza verilen görevlerden bir tanesi de bunlardır. Veri paylaşımını esas alan birlikte işleyen sistemlerin kurulması ki bu çok önemli. Yapılacak düzenlemelerde ve uygulama projelerinde kişisel bilgilerin korunması ve ağ güvenliğinin teminat altına alınması, bilgi toplumuna dönüşümün izlenmesi ve uygun politikaların zamanında oluşturulması amacıyla tüm çalışmalarda izleme ve değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi ve bu kriterlere göre ortaya çıkan istatistiklerin ve sonuçların duyurulması gerekiyor. İyi bir yönetim modeli oluşturularak ilgili tüm kesimlerin karar alma süreçlerine etkin katılımının sağlanması çok önem arz ediyor.

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; e-dönüşüm için belirlenen süreç var mıdır? Elbette ki vardır. Bunlar nelerdir? Sosyal dönüşüm, bilgi ve iletişim teknolojilerinin iş dünyasına nüfuzu, vatandaş odaklı hizmet dönüşümü, kamu yönetiminde modernizasyon, küresel rekabetçi bilgi teknolojileri sektörü, rekabetçi, yaygın ve ucuz iletişim altyapı ve hizmetleri, ARGE ve yenilikçiliğin geliştirilmesi.

Peki, e-Dönüşüm'ü hızlandırmaya yönelik neler yapıldı? Ona da çok kısa değinmek istiyorum. Özellikle evrensel hizmet gelirlerinin bu amaca yönelik olarak kullanılması ile birçok okulda bilgi teknolojileri sınıfı, ayrıca, ana telekomünikasyon işletmemiz tarafından ülke içi ve ülke dışı transmision ve İnternet kapasitelerinin artırılması, telekomünikasyon altyapısı olmayan yerleşim merkezlerine İnternet ve telefon altyapısı imkânlarının götürülmesi, yapılan kanun ve düzenlemelerle ARGE çalışmalarının desteklenmesi, mobil sektörde İnternet erişim imkânları ve hızlarının geliştirilmesi. Ben böylece kısaca bu ilkelerden bahsettikten sonra, çok özet, sunumumda Bakanlığımızın teşkilat yapısı... Ki Sayın Başkanım bunu hemen geçiyorum müsaade ederseniz, bu çok süre alıyor.

BAŞKAN – Bunları zaten Sayın Bakan Plan Bütçede ve Genel Kurulda detaylı olarak anlatır.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Evet, ben bunları geçiyorum.

Biz Haberleşme Genel Müdürlüğü olarak bilgi toplumu yolunda neler yaptık? Hangi projeleri yaptık? Bu projeleri yaparken neleri esas aldık? Çok özet, sizlere onu arz etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, telekomünikasyon sektörü serbestleşince artık sektörde bir düzenleyen ve denetleyen, bir de politika belirleyicisi oldu. Artık işletmecilerin her hizmet türünü istediğiniz yere, istediği şekilde götürme imkânı ortadan kalktı. Ancak tabii ki, gayet normaldir ki işletmeciler kârlı olan yerlere hizmeti götürüyor ama kârsız olan yerler de bizim ülkemizin bir toprağıdır, orada yaşayan insanımız bizim vatandaşımızdır. Büyük şehirlerimizde telekomünikasyon hizmetlerini hangi kalitede, hangi fiyatta alıyorsa, o yerleşim noktalarında da aynı kalitede, aynı ücrette alma hususu bir esastır. Bunun için biz 2005 yılında Evrensel Hizmet Kanunu'nu hazırladık ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizden bu Kanun geçerek yürürlüğe girdi. Bu, evrensel hizmetin kapsamında yer alacak hizmet türlerini Bakanlar Kurulumuzun uhdesine verdik. Bakanlar Kurulumuz her üç yılı geçmemek kaydıyla, evrensel hizmetin kapsamında yer alacak hizmet türlerini genişletebilir ya da daraltabilir.

Burada esas alınan, Evrensel Hizmet Fonu'ndan gerçekleştireceğimiz projeleri üç ana başlık altında topladık. Bir tanesi sosyal sorumluluk, bir diğeri eğitime destek, bir diğeri bilişim altyapısının geliştirilmesi. Bu üç proje türünün ülkemizin bilgisayar okuryazarı olması, ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümü, bilgi toplumu olma yönünde çok önemli projeler olduğuna inanıyoruz. Ben bunları çok kısa, özet geçmek istiyorum.

Birincisi: Kızılaya acil iletişim ihtiyacı için 31 noktaya, VSAT uydu terminalleri marifetiyle, olağan ve olağanüstü durumda hem haberleşme hem görüntü sağlayacak bir projeyi gerçekleştirdik. Şu anda proje hizmete devam ediyor.

Eğitime destek projelerinden bahsetmiştim Sayın Başkanım, bu çok önemli. Biliyorsunuz ki okullarımızda, yaklaşık 11 bin okulumuzda İnternet altyapımız yoktu. Hele bu okullarımızdan 5.200 adedi vardı ki buraya ne kablolu ne de “wireless” dediğimiz telsizle İnternet altyapısını götürme imkânımız yoktu. Bunun için, o okullarımızda, az önce belirttiğim gibi, yani Ankara'daki bir okulumuzun geniş bant İnternet'i kullanmak ne kadar hakkıysa, o bahsettiğimiz 5.200 okuldaki öğrencilerimiz de bu imkâna kavuşma hakkına sahiptir. Bunun için, uydu üzerinden geniş bant İnternet erişimini sağladık. Yaklaşık 5 bin okulumuzun da geniş bant İnternet'i yoktu, “dial up” dediğimiz bir bağlantıyla bağlanıyordu; yine Türk Telekom'un “MSAN” dediğimiz, kırsal bölgelerdeki santralleri analogdan sayısal çevirmesiyle, o okullarımızda da geniş bant İnternet erişimini sağladık.

Şimdi, bütün okullarımızı İnternet altyapısına kavuştururken, bilgi ve iletişim sınıfları kurulurken vatandaşlarımızın da bilgiye erişim ve İnternet erişim merkezlerinin kurulması ihtiyacı vardı. Onun için de Sayın Başkanım, “kamu İnternet erişim merkezleri” dediğimiz yaklaşık 3 bin noktaya... Gerçi burada 1.942 ama buna Bakanlığımızın önderliğinde Türk Telekom'la birlikte yapılan hizmetleri de alırsak yaklaşık 3 bin noktaya kamu İnternet erişim merkezleri kurduk ki buralar kütüphaneler, askerî kıışalar, mesleki eğitim merkezleri gibi noktalara, Sosyal Hizmetler Esirgeme Kurumunun noktalarına bunu, hizmetleri götürdük.

Ayrıca, 2011 yılının sonunda, yaklaşık 102 üniversitemizin 204 noktasına, YÖK'le birlikte yapmış olduğumuz bir protokol çerçevesinde, web tabanlı dil eğitim sistemi ve multimedya dil sınıfları kurduk. Bu da şu anda hizmete verildi, devam ediyor.

Bir diğer husus: Okullarımıza bilgisayar sınıfları oluştururken bilgisayar destekli fen laboratuvarları kurduk yaklaşık 1.500 fen ve anadolu lisemize 21.328 adet taşınabilir elektronik seti alarak, hizmetine devam ediyor.

Bir diğer husus: Sayın Başkanım, Emniyet Genel Müdürlüğümüze bağlı 82 noktaya “akıllı sınıf” dediğimiz sınıflar kurduk. Bu, tek noktadan çok noktaya erişilebilen, yerinde eğitim verilebilen bir proje ki bunun hakikaten kurulumu gerçekten ucuz oldu ama çok yüksek bir getiriye sahip. Hepimizin bildiği üzere, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün personel adedinin çok yüksek olduğu sizlerin de malumunuzdur. Bu insanlarımızı Ankara'ya ya da İstanbul'a çağırıp burada eğitim verme yerine, yerinde eğitim, interaktif bir eğitim yapma imkânına kavuşmuş oluyor.

Bir diğer projemiz: Öğrencilerimizi bilgisayar sınıflarıyla, laboratuvarlarla donatırken, yine, yetenek ve kabiliyetlerini artırmak amacıyla, “Öğrenme Nesnesi” dediğimiz bir projeyi de başlattık ve okullarımızda bu projenin hizmetine sunduk.

FATİH Projesi konusunda -Sayın Müsteşarım ve arkadaşım bahsetmişti ama- tabii biz Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olarak bu projenin içinde olan bir bakanlığız. Burada Millî Eğitim Bakanlığımız ve diğer beş bakanlığımızla birlikte bir komisyon marifetiyle bu projenin programı, ileriye yönelik projeksiyonu devam ediyor. Ama biz Bakanlık olarak şu anda yaklaşık 3.657 okulun 85 bin dersliğine etkileşimli tahta ve her okula birer adet çok fonksiyonlu yazıcı, tarayıcı ve kamera verdik. Ayrıca, yine, Emniyet Genel Müdürlüğünde olduğu gibi, Millî Eğitim Bakanlığımızın da 110 noktasına tek noktadan çok noktaya interaktif etkileşimli akıllı sınıflar kurduk. Ben detayına girmek istemiyorum bunun, burayı geçiyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; biz yine Evrensel Hizmet Projesi kapsamında şu hizmeti de gerçekleştiriyoruz ki bu çok önemli: Nüfusu 500'e kadar olan yerleşim yerlerini de üç operatör de kapsamı altına aldı. Ancak, nüfusu 1 ila 500 olan yerleşim yerlerinde, köy ve mezraların da kapsanmasını Sayın Bakanım talimat ettiler. Biz de bunun için, nüfusu 1 ila 500 arasındaki yerleşim yerinin yaklaşık 2.128 yerleşim olduğunu ve bu yerleşim yerlerinin de üç operatöre paylaştırılarak, sadece orada olmak kaydıyla, evrensel hizmet dolaşım yükümlülüğünü de getirerek yani o yerleşim yerinde üç operatörü de aboneyi tercih yapma imkânına kavuşturmuş olduk.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ne zaman? Tamamlandı mı bu proje?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Milletvekilim, bu projenin üç ay öncesinde protokolleri imzalandı, Nisan 2012 itibarıyla kazmayı vurdular, bir yıl içerisinde tamamlanarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulacak.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; bir diğer projemiz de hepimizin bildiği üzere, Karasal Sayısal Televizyon Yayıncılığında Analog Yayıncılıktan Sayısal Yayıncılığa Geçiş Projesi ki bu da çok önemli bir proje. Bu iki türlü önem arz ediyor. Birisi, analog yayıncılıkta kullandığımız frekansın çok efektif kullanılacağı. Yani bir analog yayıncıdan, bir televizyon yayıncısı yayın yaparken ve kullandığı frekanstan yayın yaparken, sayısala geçtiğimiz takdirde bunu 8 ila 10 katına çıkarabiliyoruz. Hepinizin bildiği üzere, kullandığımız frekans ülkenin kıt kaynağıdır, başka bir şey bulamazsınız. Yani para bulursunuz, maden bulursunuz ama frekansı bulamazsınız; bu bir kıt kaynaktır. Bunun için, biz yine Bakanlar Kurulu kararımızla karasal sayısal televizyon ve radyo yayıncılığının evrensel hizmet kapsamına alınmasını sağladık. Dolayısıyla, şekil de de görüldüğü gibi, analog yayıncılıkta çok fazla görüntü kirliliği ve oluşturulan elektromanyetik kirliliği tek bir kuleye, tek bir vericiye toplayarak bu hizmeti de vermek istiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şunu söyleyin bize: Dünyada kaç ülkede şu anda analog yayıncılık yapılıyor? Biz bu analog yayıncılığın veya sayısal yayıncılığın neresindeyiz? Stratejimiz nedir? Yani tek tek bunları...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Arz edeyim Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle yaparsanız biz sabaha kadar sizin yaptıklarınızı dinleyeceğiz. Bunu istemiyoruz ki bizim derdimiz bu değil şu anda.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Peki, geçeyim Sayın Vekilim. Şu anda cevap vereyim mi efendim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, yani sunumunuzu böyle yapın lütfen. Yani biz şimdi...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Arz edeceğim efendim. Onu da arz edeyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ulaştırma Bakanlığının yaptığı tek tek projelerle ilgilenir durumda değiliz burada.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Milletvekilim, arz edeyim. Hemen, yeri geldiği için arz edeyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, peki, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Milletvekilim, karasal sayısal yayıncılıkta Avrupa Birliği ülkeleri 2014 yılının sonunu analogdan sayısal geçiş takvimi olarak belirledi. Biz de bu takvime ülke olarak uyacağız ve geçeceğiz inşallah.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani 2014'ün sonunda geçiyoruz değil mi sayısal yayıncılığa, bitiyor analog yayıncılık?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, teşekkür ediyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Milletvekilim, bir diğer husus da yaklaşık 2 bin noktamızda, yine köy ve mezramızda hiç telefon ve İnternet altyapısı yoktu. Bunun için de biz “wimax” teknolojisi dediğimiz teknolojiyi kullanarak bu yerleşim noktalarına da hem telefon, hem telefon üzerinden geniş bant İnternet hizmeti verdik. Bu da çok önemli bir proje. Böylece hem sabit telefonda hem mobil telefonda ulaşamadığımız, hizmet veremediğimiz hiçbir nokta kalmadı efendim. Bir diğer husus...

Ben bu projeleri o zaman geçiyorum Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN – Bence seri olursak yani çünkü bunlar var zaten Sayın Genel Müdürüm.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Peki, geçiyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bizim bu hizmetlerimizi ve kamu kurumlarımızın hazırlamış olduğu, elektronik ortamda vereceği hizmetleri e-Devlet Kapısı'ndan vermeye ilgili görev Türksat Anonim Şirketine tevdi edildi. Bununla ilgili sunumu arkadaşımız verecek.

TÜRKSAT TEMSİLCİSİ MUSTAFA MURAT GENCEL – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlar Kurulu kararıyla 2006 yılında Ulaştırma Bakanlığımıza verilen görev, Ulaştırma Bakanlığımızla Türksat arasında yapılan protokol gereği hizmetin sunulması anlamında Türksat AŞ'ye bir protokolle devredildikten sonra Türksat AŞ bu hizmeti layıkıyla yerine getirmek üzere çalışmalarına 2006 yılında başlamış ve 2008 yılında 22 hizmetle bu çalışmalarını vatandaşlara sunar hâle gelmiştir.

Peki, e-Devlet Kapısı olarak biz neyi hedefliyoruz? Kamu kurum ve kuruluşlarının sunmakta oldukları hizmetleri ortak bir platformdan, tek bir kapı aracılığıyla vatandaşlarımıza sunmayı hedefliyoruz. Burada, hedeflenen konularda ortak platform ve tek bir kapıdan sunumu özellikle çok önem arz ediyor. Ortak platform derken, birbirinden bağımsız verilere sahip olan kamu kurum ve kuruluşlarımızın birbirinden bağımsız olan bu verilerinin tek platformda toplanması, birbirleriyle veri iletişimi kurabilmelerine müsaade edecek bir altyapının oluşturulması amaçlanıyor. Bu amaç doğrultusunda 39 kurumu birbirine entegre hâle getirdik ve entegrasyon çalışmaları devam ediyor. Çalışmalar başladığında görülmüş ki aslında kamu kurum ve kuruluşları birbirlerinden bağımsız veri yapılarına sahipler ve bu veri yapılarıyla birbirleriyle iletişim kurma altyapısına sahip değiller. Yine, Türksat bu bağlamda bir standartlaştırma çalışmasını da Kalkınma Bakanlığımızın önderliğinde yürütmekte. Bu sayede kamu kaynaklarının verimli kullanımı, tek bir platformda toplanması hedeflenmekte.

Yine, kamu hizmetlerinin tek bir kapıdan sunumu konusu Türksat'ın görevleri arasında yer alıyor. Bu konuyla vatandaşın her bir kamu kurumunun farklı elektronik ortamda sunduğu farklı hizmetlere farklı kimlik doğrulamalarıyla girmek durumunda kalmalarında yaşadıkları sıkıntının önüne geçilmesi amaçlanıyor burada. Tek bir kapıdan, tek bir şifre ile güvenli bir altyapı kullanılarak kamu kurumlarının hizmetleri vatandaşlarımıza sunulabiliyor. Bu hizmetleri verirken, her bir kamu kurumu hizmeti birbirinden bağımsız ve farklı kamu kurumlarıyla entegre olarak sunma yolunda çaba sarf ettiği için her bir kurum birbirinden bağımsız yatırım yapmakta. Hem iş gücü kaybı anlamında yaptığımız çalışmaların katkısı var hem de mükerrer yatırımların önüne geçilmesi anlamında e-devlet hizmetleri gerçekten ciddi önem arz etmekte.

Peki, bu hizmetleri sunarken hangi ilkeleri benimsiyoruz? Özellikle benimsediğimiz ilke, vatandaş odaklı olması yani vatandaşların kullanımına dönük, vatandaş odaklı hizmetler olması; güvenli bir altyapının kullanılıyor olması -ki bu çok önemli çünkü kişisel verilerin kullanıldığı bir hizmet sunumu gerçekleştirilmekte- ve sunduğumuz hizmetlerin tümünde standartlaştırma çalışmalarını ciddi anlamda önemsiyoruz. Bu, bundan sonraki süreçte daha hız kazanmamızı sağlayacak bir çalışma.

Bu çalışmaları nasıl yapıyoruz? Kamu kurum ve kuruluşları ile protokoller yapıyoruz ve bu protokoller çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarının bize vermiş olduğu yetkiyle almış olduğumuz verileri kurumlarla ya da vatandaşlarla paylaşıyoruz.

2008 yılının 18 Aralığında 22 hizmetle çalışması başlayan e-Devlet Kapısı bugün itibarıyla 304 hizmeti, 39 kurumun entegre olduğu bir altyapıyla; 12,5 milyondan fazla e-Devlet şifresi sahibi vatandaşımıza hizmet olarak sunmakta.

Kimlik doğrulaması sadece e-devlet şifresiyle yapılmıyor. Bu bilgiyi de paylaşmak isterim. Elektronik imzayla, mobil imzayla ya da önümüzdeki yıl dağıtımı yapılacak olan, planlanan elektronik TC kimlik kartlarıyla da e-Devlet Kapısı'ndan güvenli girişin yapılması mümkün.

Kısa olması anlamında, ben teşekkür ediyorum söz hakkı verdiğiniz için. Sorular olur ise yanıtlamaya çalışacağım. Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bitti mi sunumunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET GÜNER – Eğer projeleri anlatacaksak...

BAŞKAN – Bence onları çok seri anlatalım. Yani birkaç cümleyle özetleyebilirsek...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET GÜNER – Sayın Başkan, sayın üyeler; iki projeden kısaca bahsedeceğim.

Sayın Başkanım, sayın üyeler; burada bizim en önemli projelerimizden birisi bu, e-Devlet uygulaması olarak. Çünkü birçok kurumla entegre çalışıyor bu sistem; emniyetle, gümrükle, Maliye Bakanlığıyla. Bir alamadığımız adli sicil, o da kanundan dolayı entegre çalışmıyor. Dolayısıyla, vatandaşları oradan oraya koşturmuyoruz, tek noktadan işi çözmeye çalışıyoruz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Adli Sicil Kanunu'nda değişiklik yaptık ya artık onu da alabilecekler.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET GÜNER – Eğer olursa adli sicil bilgilerini de...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Nüfustan alabileceksiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET GÜNER – Çok daha hızlı. Nüfusla var zaten bağlantımız da bir oradan alamıyoruz onu.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Onun için artık savcılıklara gitmeye gerek yok, nüfustan bile alabilecekler.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET GÜNER – Bu Karayolu Taşıma Kanunu gereği mevzuatın, yapılması gereken iş ve işlemlerin yüzde 90'ı bu proje üzerinden yürüyor. Birtakım işler mevzuat gereği henüz sisteme alınmadı, ona da devam ediyoruz.

E-Devlet Kapısı'nda bu projeye ilişkin bayağı bir hizmetimiz var. Ancak bunun da tamamını hedef olarak düşünüyoruz. Eğer mevzuat uygun hâle getirilirse vatandaş hiç devletin kapısına gitmeden hizmetini oturduğu masadan alabilecek duruma gelecektir.

Bir diğer projemiz, e-Ulaştırma Bilişim Projesi. Bu tamamen kurum içi hizmetlerin standart, şeffaf, takip edilebilir bir yapıya dayalı olarak geliştirilmiş bir projedir. İçeriğinde doküman yönetimi, iş akışlarının modellenmesi, insan kaynakları yönetimi -"personel sistemi" diyoruz buna- var. Yatırım Takip Proje Yönetimi de üst yönetime bilgi sunulması amacıyla geliştirilmiş projenin bir ayağıdır. e-Öğrenme ise tamamen kurum içi eğitime dayalıdır. İçerik sağlanırsa çalışanlarımız oturduğu yerden eğitim alabilmektedir. Portal sistemleri, satın alma sistemi... Gerçi Kamu İhale Kurumu yeni bir şey geliştirdi. Dolayısıyla, bu satın alma sistemi kullanılmıyor. En yoğun kullanılanı doküman yönetimi, insan kaynakları, proje takip ve idari işler sistemidir.

Elektronik imza destekli olup web sitesi üzerinden vatandaşlardan veya kurumlardan elektronik imzalı belge alabiliyoruz şu anda. Ancak, işte, -Kalkınma Bakanlığımız- bu kurumlar arası ara posta görevini yürütecek yapı kurulursa, kim yapacaksa, her şeye hazırız ve standartlara da uygun geliştirilmiştir, denetlenmiştir.

Ben teşekkür ediyorum, vaktinizi almamak için.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Berrin Hanım, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ BERRİN KAHRAMAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; e-Denizcilik Projesi web tabanlı, birbiriyle entegre çalışan, tüm denizcilik uygulamalarının birçoğunu içine alan bir projedir. Tamamen kurum yazılımcıları tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunların içinde birçok proje var. Bunların içinde en önemlisi e-Tahsilat Projesi. Bu, denizcilikle ilgili her türlü harçların “www.türkiye.gov.tr” üzerinden, e-Devlet Kapısı üzerinden vatandaşın, kamu kurumlarının direkt bankaya yatırıp ve limandan işlemlerini yaptığı bir proje. Yani liman başkanlıkları parayla hiç muhatap olmuyor.

Gemi Adamları Bilgi Sistemi: Bu, gemi adamlarının, zabitanların sicillerinin tutulduğu bir sistem. Bu da 2008 yılından beri -önemli bir şey- gemi adamları cüzdanları darphaneye bastırılıyor ve elektronik ortamda veriliyor.

Gemi isim talep işlemleri: Bununla vatandaş gemisinin ismini evinden direkt on-line başvuruyla rezerv ettirip liman başkanlarına gidip gemi isimlerini alabiliyor.

ÖTV’siz Yakıt Sistemi, Elektronik Sertifika Sistemi... Detayına girmeyeyim.

BAŞKAN – Berrin Hanım, emeğinize sağlık ama Komisyonumuzun bunlardan istifadesi olmaz. Yani çok özür diliyorum, çok emek sarf etmişsiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ BERRİN KAHRAMAN – Tamam, sağ olun.

BAŞKAN – Çok da özür diliyorum ama maalesef... Bunlar zaten bizde var. İsterseniz şey yapalım.

Başka sunumunuz var mı Sayın Genel Müdürüm?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATILA ÇELİK – Sayın Başkanım, aslında sunum olarak bahsettiğiniz husus bizim Bakanlığımıza ait projelerimizdi. Ancak, müsaade edersiniz, burada...

BAŞKAN – Komisyonumuzun şöyle bir amacı var: Yani bilişim ve İnternet’in riskleri ve fırsatları, yani risklerin azaltılması, fırsatların artırılması. O anlamda, yoksa orada tabii ki sizin her bir projeniz kendi çapında değerlidir ama bizim Komisyonumuzun ilgi alanına giren hususlar değil, çok özür dileyerek söylüyorum. O yüzden, şey yoksa, isterseniz birkaç tane tartışma olacak sual var...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATILA ÇELİK – Ben bir iki cümle kurabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATILA ÇELİK – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; Komisyonumuzun İnternet’le ilgili kısmında çok özet bilgi vermek istiyorum.

Bilindiği üzere, ülkemizin bilgi toplumu olarak bilgiye erişimi sağlayabilmesi için altyapının mutlaka olması gerekiyor. Bizim Bakanlık olarak altyapıda 2023 hedefimizde Türkiye’deki yaklaşık yüzde 80 hanehalkına en az 1 gigabyte kapasite getirme hedefimiz var. Şu anda 16 milyonun üzerinde geniş bant İnternet

abonemiz var. Artık sektör o kadar dinamik ki ses trafiğinden data trafiğine doğru gidiyor yani kapasite hızla artıyor. Bu kapasiteye de mevcut altyapıyla ileriki dönemlerde bizim ihtiyaca karşılık veremeyeceğimiz bir gerçektir. Bundan mütevellit gerek sabit telefon hizmeti sunanlar gerek mobil telefon hizmeti sunan işletmecilerimiz altyapıya önem vermek durumundalar. Bunun için de 5809 sayılı Kanun’umuzda biz geçiş hakları ve tesis paylaşımı zorunluluğu getirdik. Bu Kanun Avrupa müktesebatına uyumlu bir kanundu. Yine müktesebata uyumlu olarak da Kanun’umuzda ikincil düzenlemeler yaptık. Bu düzenlemelerin en önemlilerinden bahsettiğim husus budur. Biz öncelikle tesis paylaşmayı zorunlu kılacağız. Çünkü insanlarımızı ihtiyaç doğan altyapıyı götürebilmemiz için kazı kazmamız lazım. Özellikle ana arterlerde bu sıkıntılı değil ama “kılcal damar” diye tarif ettiğimiz şehir içlerinde bu çok önem arz ediyor. Bunun için de kamu, -yerel yönetim- işletmeci üçlüsünün bir iş birliği mutlak ve kaçınılmazdır. Özellikle yerel yönetimlerimize bu konuda çok görev düşüyor. Çünkü her yerel yönetim yöneticilerimiz kendi yerleşim yerlerine göre farklı uygulamalar gösteriyor. Bu da işletmecilerimize ve altyapı yatırımcılarımıza yatırım yapmakta biraz güçlükler çıkarıyor.

Şunu arz etmek istiyorum: Biz geçiş hakları ve tesis paylaşımına önem veriyoruz. Bunun önemi de mevcut altyapı, teknolojinin hızla ilerlemesinde ihtiyaç duyulan ihtiyaçları karşılamaktan uzak olmasından kaynaklanıyor.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, asıl anlatmanız gereken şeyi şimdi anlatıyorsunuz, hay yaşı. Ama mübarek, yani sizin projelerinizden bize ne. Şimdi, tamam, emeğinize saygı duymasak o projelerin hiçbirini anlatırmayacağım da asıl anlatmanız gerekeni şimdi, en sonda anlatıyorsunuz. Bir de yerel yönetimlerden ne istiyorsunuz? Biz Komisyonumuzda onu yazalım yani net olarak yazalım. Şimdi söylerseniz şimdi yazalım, şimdi söylemezseniz daha sonra bilgi notu gönderin. Ama asıl anlatmanız gerekeni en sonda anlatıyorsunuz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Başkanım, haklısınız. Ben uygun görürseniz Komisyonunuza daha detaylı bu konuyu arz edeyim. Ama belirlenen...

BAŞKAN – Tekrar dinleyebiliriz. İsterseniz böyle bir hazırlık yapın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Belirlenen şu...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mesela benim için önemli olan, şunu söyleyeyim -kestim ama Türkiye’nin şu anda ne kadarı fiber optik altyapıya sahip? Yüzde kaç?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Onu arz edeyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Örnek yani, bunun gibi bilgiler önemli.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; şu anda Türkiye’de 150 bin kilometreyle Türk Telekom’un bir fiber altyapısı var. Yaklaşık 40 bin kilometre civarında da diğer alternatif işletmecilerin var. Biz 190 bin kilometrelik bir fiber altyapıya sahibiz şu anda. Ama bu yeterli mi? Yeterli değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İhtiyaç?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – İhtiyacı gelişen teknolojiye şu andan öngörmek hayli zor olur. Ama biz -Sayın Müsteşarımın da ifade ettiği gibi, ben çok fazla değinmedim- FATİH Projesi’nin aslında bu kısmından bakarsak yani her okulumuzun her sınıfına 10 megabyte’lik bir kapasiteyi vereceksek mutlaka o okulumuzun kapısına kadar fiberle getirmek lazım. Dolayısıyla, ülkemizde de 42 bin okulumuz var. Bunun yaklaşık 5 bin civarındaki okulumuz fiberle gitme imkânına sahip yerleşim yerlerinde değil. Özellikle 20 derslik ve üzerindeki okullarımızın adedi 27 bin küsur, yani 28 bin deyin. Yani 28 bin okulumuza fiber optik götürmek zorundayız. Şunu kabaca söyleyebilirim: Mevcut fiber optik altyapısına ilaveten en az 40 bin kilometrelik fiber daha götürmemiz lazım. Yani her okulumuzun her sınıfına 10 megabyte kapasite vereceksek 40 bin kilometrelik daha bir fiber altyapıya ihtiyaç var. Ama bu sadece okullarımızın.

Okullarımızın dışında hane halklarımızın da kullanımına sunulacak. Tabii, okullarımıza kadar gelmişse bu hizmeti hane halklarımız da rahatlıkla alabilecek olacak. Ama teknoloji çok dinamik. Sayın Başkan da söyledi, teknolojiyi öngörmek çok da kabil olmuyor çok dinamik olduğu için fakat şurası çok önemli Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim: Teknoloji bize düzenlemeyi çok önce giriyor. Yani önce teknoloji giriyor, sonra düzenlemeye bakıyoruz. Mümkün olsa da eş zamanlı yürütebilsek, bu çok önemli. Dolayısıyla, bizim özellikle yerel yönetimlerden isteğimiz -daha doğrusu, isteğimiz derken teknisyenler olarak, çalışanlar olarak- farklı uygulama göstermemeleri, farklı muamele göstermemeleri.

Biz Bakanlık olarak da şu anda -yaptığımız iş- tüm telekomünikasyon işletmecilerin, özellikle altyapı işletmecilerin veri tabanlarını istiyoruz. Yani nerede ne kadar imkân ve kabiliyetimiz var? Eğer o imkân ve kabiliyetimiz ihtiyaç duyulacak ileriye yönelik hizmetleri bu altyapıdan alabilirsek ikinci, üçüncü, beşinci kişiye o illeri, o ilçeleri kazdırmamak gibi bir durumumuz var. Çünkü önceliği tesis paylaşımına vermek zorundayız. Her yeri kazıp, her yeri çukur hâline getirmemek lazım. Onun için de şu anda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olarak yaptığımız, Türkiye’nin mevcut altyapı imkân ve kabiliyetini öğrenmek, veri bankasını oluşturmak. Bundan sonra talep edecek işletmecilere diyeceğiz ki, örnek diye veriyorum -özür diliyorum, vaktinizi çok aldım- Yenimahalle’den Ulus’a bir altyapıcı “Ben buraya altyapı çekeceğim.” dediği zaman biz veri bankamıza bakacağız, “Orada ileriye yönelik bir altyapı var, önce orayı kullan.” diyeceğiz.

Bir diğer husus: “Ben Ulus’tan Kızılay’a çekerken Atatürk Bulvarı’nı kullanacağım.” dediğinde “Hayır orayı kullanmayacaksın, daha ekonomik, daha uygun yer burasıdır.” diyeceğiz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fiber optik paylaştırabiliyor yani sonuçta şeyler arasında paylaştırabilirsiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATİLA ÇELİK – Evet, burada çok teknik olduğu için vaktinizi almak da istemiyorum Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim. Aslında, belediyelerimizin burada yapacağı şey “pasif altyapı” dediğimiz boruyu döşeyecek -gazda, suda olduğu gibi- boş bırakacak. İstiyorsa oralara fiberleri çekecek, ihtiyacı olan oraya yeni bir kazı yapmayacak. Ne kadar ihtiyacınız varsa, ücret düzenlemesini de yaptıktan sonra, belirledikten sonra “Bu hizmeti buradan kullanabilirsiniz.” diyeceğiz.

BAŞKAN – Bence bu önerilerinizi bize yazılı olarak da iletin Sayın Genel Müdürüm bu çerçevede.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben bir iki şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Olur.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Başkanım, Meclis başlıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kâğıda doldurursunuz yoklamayı, bir şey yok bugün.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRÜ ATILA ÇELİK –Tesis paylaşma ve geçiş haklarıyla alakalı isterseniz bir on on beş dakika...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tesis paylaşımı...

BAŞKAN – Kısa kısa olursa Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam kısaca soruyorum.

Tesis paylaşımını çok doğru buluyorum ama FATİH Projesi'ni özellikle Türk Telekom'un üzerine kurgulamışsınız, bunu görüyoruz. Bunun yanlış olduğunu bir kez daha söylüyorum, sizin söylediklerinize de katılıyorum. Tesis paylaşımı ve diğer, bu konuda hizmet sunan firmaların da işin içine sokulması -ben kimsenin temsilcisi değilim tabii- eğer rekabete açacaksak ortamı bunların da işin içine sokulması gerekiyor. Tesis paylaşımı doğru.

Yine, kaynakların verimli ve tasarruflu kullanılması anlamında bir soru sormak istiyorum. E-Devlet Kapısı dediniz, bir kapıdan girecek, işte, 30-35 kuruma hizmet edecek. Şimdi, gördüğümüz kadarıyla devletin her alanında farklı sunucular, işte, farklı bir yapı var, farklı yazılım programları var, farklı yazılımcılar var – hepsi insan tabii sonuçta- farklı farklı dilleri kullanan yazılımcılar var. Burada bir standartlaşmaya gitme gibi bir hedefiniz var mı? Yani e-Devlet Kapısı dediğiniz zaman, işte, Ulaştırma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Teknoloji Bakanlığı ayrı ayrı kurumlar, ayrı ayrı server'lar, ayrı ayrı yazılımcılar, ayrı ayrı projeler ama sonuçta oradan gelen bilgilerin, datanın aynı server üzerinde alınması gibi bir yaklaşım, şu anda görünen o, farklı database'lerde tutulan. Bunu tek bir database'e indirgeyip siz ters hizmet vermeyi düşünüyor musunuz? Yani e-Devlet Kapısı'ndan girildiğinde sizin ana server'a ama ihtiyacı olan Kalkınma Bankasının, Ekonomi Bankasının buradan bilgi almasına, gibi bir projeniz var mı? Tasarruf ve maliyetlerin düşürülmesi anlamında, bir standartlaşma anlamında da bu da önemli.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKSAT TEMSİLCİSİ MUSTAFA MURAT GENÇEL – E-Devlet Kapısı üzerinden sunduğumuz hizmetler konusunda biz kamu kurum ve kuruluşlarının bilgilerini tutmuyoruz, sadece bilgilerine bir trafik kontrolü yapıyoruz, bir noktadan diğer noktaya akışına müsaade ediyoruz. Bunu yaparken de birbirinden bağımsız olarak geliştirilmiş bu database'lerdeki verileri web servis teknolojisiyle, farklı dilleri konuşuyorlar da olsa ortak bir platformda topluyoruz ve bu standart üzerinden veri haberleşmesini sağlıyoruz. Bu anlamda yapılmış bir çalışma var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onda bir sıkıntı yok. Böyle anladım zaten, onun için soruyorum soruyu.

TÜRKSAT TEMSİLCİSİ MUSTAFA MURAT GENÇEL – Bu çalışma yapılmış durumda ve biz birbirinden bağımsız ve farklı altyapıların web servislerle haberleşmesine müsaade ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Soru şeydi ama bu kurumların farklı farklı yazılım grupları var. Yani her kurumda on tane, on beş tane ITG, bunun işte operatörü var, bunun sistem yöneticisi var, bunun yazılımcısı var, sistem analisti var, birçok pozisyon var her kurumda. Bu kurumları bir çatı altında toplayıp analisti, sistem yöneticisi deyip de ortak bir hizmet verme gibi bir projeniz var mı? Genel soruyorum o zaman, kimse...

TÜRKSAT TEMSİLCİSİ MUSTAFA MURAT GENCEL – Bu, Kalkınma Bakanlığının görev ve sorumlulukları arasında olsa gerek diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Geçen bir hackerla biz irtibat sağladık ve şöyle bir şey sormuştuk: Yani her şeyi aynı çatı altında toplayıp yapmak mı daha hackerların işini zorlaştırır? Yoksa ayrı ayrı ama birbiriyle entegre olabilecek, ben öyle anladım... “Hepsi aynı çatı altında olursa biz hackerların işini çok kolaylaştırmış olursunuz.” gibi bir şey söyledi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok uluslu firmalardan bir örnek vereyim: “Main client” adı altında, sunucuları tek bir merkezde... Tabii, hepsinin back up üniteleri, back up sunucuları falan var, güvenlik tedbirlerini dolayısıyla alıyorlar. Çok uluslu şirketlerin hepsi, Türkiye’de faaliyet gösteren şirketlerin tümü kendi genel merkezlerinden yönetiyorlar artık. Yani eskiden birçok sunucu kendi endüstriyel kurumlarında veya merkezlerinde olmasına rağmen, bunların hepsini kaldırdılar ve tek bir sunucudan bütün ülkelere hizmet ediyorlar. O anlamda soruyorum, böyle bir verimliliğin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi, mükerrer yatırımların önlenmesi anlamında soruyorum “Böyle bir çalışmanız var mı?” diye.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Cevap vereyim mi?

BAŞKAN – Sayın Aydın, çok kısa alalım.

KALKINMA BAKANLIĞI BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANI EMİN SADIK AYDIN – Teşekkür ederim.

Çok özetle, bütün hizmetlerin tek bir merkezden sunulması gibi bir yaklaşım hem teknik olarak hem de idari yapılanmanın bir gereği olarak çok zor. Fakat bazı kısımlarının, örneğin “ortak felaket kurtarma merkezi” gibi, Sayın Vekilim o işaret ettiğiniz ortak yatırımların yapılması planlandı fakat yol alamadığımız hususlardan bir tanesi e-Devlet alanında.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 14.07